

สถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดจีนปี 2562 และแนวโน้ม

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

ผลไม้เป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทย แต่ละปีมีการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ตามพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี 08 ปริมาณกว่า 2 ล้านตัน มูลค่ามากกว่า 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี 2562 มีปริมาณการส่งออกต่างประเทศ 2.46 ล้านตัน มูลค่า 3,745 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตลาดผู้บริโภคจีนเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของผลไม้ไทยจำนวนมาก เนื่องจากเป็นประเทศที่มีประชากรมาก ความต้องการบริโภคสูง ประกอบกับมีเส้นทางการขนส่งผลไม้ที่หลากหลายทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ใช้ระยะเวลาในการขนส่งจากไทยไม่นานมากนัก สอดรับกับข้อจำกัดของผลไม้สดที่มีอายุในการเก็บรักษาสั้น

ปัจจุบันผลไม้ไทยที่ผ่านการประเมินความเสี่ยงด้านการตรวจกักกันจากสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน มีจำนวน 22 ชนิด มากที่สุดในบรรดาประเทศต่าง ๆ ที่จีนอนุญาตให้นำเข้า โดยผลไม้ที่จะส่งออกนั้นจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในพิธีสารการส่งออกผลไม้จากไทยไปจีนอย่างเคร่งครัด

ในปี 2562 จีนนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ตามพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี 08 จากไทย 1,694,597 ตัน มูลค่ากว่า 3,318 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เส้นทางการขนส่งผลไม้จากไทยไปจีนเส้นทางหลักคือ การขนส่งเส้นทางดั้งเดิมทางทะเลจากไทยแวะไปยังฮ่องกง แล้วจากฮ่องกงเข้าเซินเจิ้นโดยการขนส่งทางบก เนื่องจากสายการบินเรือจากไทยไปยังฮ่องกงมีจำนวนมากกว่าสายการบินเรือตรงไปยังเมืองเซินเจิ้นหรือนครกว่างโจว ในขณะที่การขนส่งทางถนนสายจากไทย ผ่านลาว เวียดนาม และเข้าจีนที่ด่านโหยวอี๋กวน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และเส้นทางจากไทย ผ่านลาว เข้าจีนที่ด่านโมฮาน มณฑลยูนนาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยจุดหมายปลายทางส่วนใหญ่ของผลไม้ไทยจะมาที่ศูนย์กลางการค้าขายผลไม้นำเข้าที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานในนครกว่างโจว ซึ่งเป็นตลาดที่พ่อค้านำผลไม้จากทางตอนเหนือของประเทศมาจำหน่ายทางตอนใต้ของจีน และนำผลไม้จากตอนใต้และผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศขึ้นไปยังจำหน่ายยังภาคเหนือและมณฑลตอนในของประเทศ ในขณะที่การนำเข้าผลไม้ไทยของจีนทางอากาศเหมาะกับผลไม้ที่มีราคาต่อหน่วยสูงและมีอายุในการเก็บรักษาสั้น เช่น มังคุด น้อยหน่า เงาะ และมะม่วง ซึ่งการนำเข้าทางอากาศส่วนใหญ่จะเป็นการนำเข้าในเมืองที่ประชากรมีกำลังซื้อสูง อาทิ ในนครกว่างโจว กรุงปักกิ่ง และนครเซี่ยงไฮ้

ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้ามากที่สุด 3 ลำดับแรก ในปี 2562 คือ ทุเรียน มังคุด และลำไย โดยพบว่ามีผู้นำเข้าทุเรียนจากไทยมากถึง 604,478 ตัน มังคุด 340,990 ตัน และลำไย 279,274 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.94 129.18 และ 113.68 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยที่การเพิ่มขึ้นของการนำเข้าอย่างมากนอกจากปัจจัยปริมาณผลผลิตของไทยและความต้องการของผู้บริโภคจีนที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีส่วนจากการปรับโครงสร้างหน่วยงานราชการของจีนโดยมีการโอนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและกักกันของจีนไปรวมกับสำนักงานศุลกากร ตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคม 2561 และได้ปรับระบบการตรวจสอบกักกันเข้ากับระบบของศุลกากรเรียบร้อยแล้วเมื่อเดือนสิงหาคม 2561 ส่งผลให้มีความเข้มงวดในการตรวจสอบและกักกันสินค้าที่นำเข้าส่งออกตามระเบียบมากขึ้น ซึ่งการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศจะต้องเป็นผลไม้ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อผลไม้ที่จีนอนุญาตให้นำเข้าจากประเทศส่งออกที่กำหนดเท่านั้น

ราคาขายส่งทุเรียน ลำไย และมังคุดรายเดือนโดยเฉลี่ยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน และราคาขายปลีกรายเดือนโดยเฉลี่ยในห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว ในปี 2562 พบว่าราคาค้าส่งทุเรียนในตลาดเจียงหนานและราคาปลีกในห้างโมเดิร์นเทรดต่างเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับปี 2561 และพบว่าราคาค้าส่งลำไยในตลาดเจียงหนานและราคาปลีกในห้างโมเดิร์นเทรดโดยเฉลี่ยใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า ในขณะที่ราคาค้าส่งมังคุด (เกรด 1) ในตลาดเจียงหนานเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.69 แต่ราคาปลีกมังคุด (คละเกรด) ในห้างโมเดิร์นเทรดโดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ 18.11 และพบว่าราคาผลไม้ส่งออกฤดูการผลิตจะมีราคาสูงกว่าในฤดูกาล หากสามารถควบคุมผลผลิตให้มีตลอดทั้งปีก็จะทำให้ราคาไม่มีความผันผวนมากเกินไป ทำให้

ผู้บริโภคทั่วไปสามารถเลือกซื้อได้ตลอดปี นอกจากนี้ หากสามารถนำเสนอชนิดของพันธุ์ผลไม้ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคก็จะสามารถควบคุมคุณภาพในการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้

ทั้งนี้ ภายหลังจากที่ไทยและจีนได้เห็นชอบร่วมกันในการใช้ร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงศุลกากรของจีนฉบับใหม่ ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2563 นั้น ทำให้การนำเข้าและส่งออกผลไม้ด้วยเส้นทางขนส่งทางบกผ่านประเทศที่สามารถมีเป็นระบบระเบียบมากยิ่งขึ้น โดยจีนอนุญาตให้นำเข้าได้ที่ด่านตงซิง และด่านรถไฟผิงเสียง เพิ่มเติมจากพิธีสารฯ เดิม ที่ให้นำเข้าได้แค่ด่านโหย่วอี้กวน และด่านโม่ฮาน โดยผลไม้ของไทยที่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุแล้วจะต้องระบุทะเบียนดังกล่าวบนบรรจุภัณฑ์เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบย้อนกลับกรณีเกิดปัญหา ในขณะที่ผลไม้เวียดนามที่ส่งเข้าจีนก็ปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน ส่งผลให้การแปลงและสวมสิทธิผลไม้ทำได้ยากขึ้น โดยหลังจากนี้คาดว่าจะการส่งออกผลไม้ของไทยจะเข้าสู่รูปแบบปกติใหม่ (new normal) โดยเป็นการส่งออกไปจีนมากกว่าเวียดนามอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผู้ผลิตและผู้ส่งออกผลไม้ของไทยจึงควรปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของจีน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและลดความสูญเสียในการส่งออกผลไม้ซึ่งมีอายุในการเก็บรักษาสั้น รวมถึงควรร่วมกันพัฒนาผลผลิตให้มีความหลากหลายในสายพันธุ์และรสชาติ เพื่อสร้างความแปลกใหม่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตลอดจนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไปพร้อมกันด้วย

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว
กรกฎาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
 ตอนที่ 1 ภาพรวม	
- การส่งออกผลไม้ของไทย.....	1
- การนำเข้าผลไม้ไทยของจีน.....	3
 ตอนที่ 2 ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้า	
- ตลาดส่งออกทุเรียน ลำไย มังคุด และมะพร้าว ของไทย.....	16
- การนำเข้าผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ของจีน.....	18
- ทุเรียน.....	22
- ลำไย.....	30
- มังคุด.....	37
 แหล่งข้อมูลอ้างอิง.....	45

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยไปต่างประเทศ จำแนกตามประเทศ/เขตดินแดน สูงสุด 7 อันดับแรก ปี 2560-2562.....	2
ตารางที่ 2	บัญชีรายชื่อผลไม้ที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก.....	7
ตารางที่ 3	ปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS Code 08 จากประเทศไทยของจีน ปี 2562 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน.....	12
ตารางที่ 4	สถิติการนำเข้าผลไม้ไทยของจีนในปี 2561-2562 (ผลไม้ที่มีปริมาณการนำเข้ามากกว่าหนึ่งพันตัน)..	14
ตารางที่ 5	ปริมาณการส่งออกทุเรียน ลำไย ลำไยอบแห้ง มังคุด และมะพร้าวของไทยไปประเทศ/ เขตดินแดนสูงสุด 4 อันดับแรก ปี 2560-2562.....	16
ตารางที่ 6	ปริมาณการนำเข้าทุเรียน ลำไย ลำไยอบแห้ง มังคุด และมะพร้าวของจีนจากประเทศ/ เขตดินแดนสูงสุด 4 อันดับแรก ปี 2560-2562.....	19
ตารางที่ 7	สถิติผลไม้ 4 ชนิดแรกที่จีนนำเข้าจากไทยมากที่สุด แสดงปริมาณผลผลิตของไทย ราคาที่ เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวน ปริมาณที่จีนนำเข้า และมูลค่านำเข้าต่อกก. ในปี 2561-2562.....	21
ตารางที่ 8	ปริมาณการนำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศ รายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน.....	23
ตารางที่ 9	ราคาขายส่งทุเรียนไทยที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณนำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2561-2562.....	26
ตารางที่ 10	ราคาขายปลีกทุเรียนไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2561-2562.....	27
ตารางที่ 11	การนำเข้าลำไยของจีนปี 2560-2562.....	31
ตารางที่ 12	ปริมาณการนำเข้าลำไยสดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศ รายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน.....	31
ตารางที่ 13	ราคาขายส่งลำไยไทย (เกรดหนึ่ง) ที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณ นำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2561-2562.....	33
ตารางที่ 14	ราคาขายปลีกลำไยไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2561-2562.....	35
ตารางที่ 15	การนำเข้ามังคุดของจีนปี 2560-2562.....	38
ตารางที่ 16	ปริมาณการนำเข้ามังคุดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศ รายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน.....	38
ตารางที่ 17	ราคาขายส่งมังคุดไทย (เกรดหนึ่ง) ที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณ นำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2561-2562.....	40
ตารางที่ 18	ราคาขายปลีกมังคุดไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2561-2562.....	42

สถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดจีนปี 2562 และแนวโน้ม

รายงานสถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดจีนปี 2562 และแนวโน้ม จัดทำเป็นสองตอน ตอนที่ 1 จะกล่าวถึงภาพรวมของการส่งออกผลไม้ของไทย และการนำเข้าผลไม้ของจีน ส่วนในตอนที่ 2 จะเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้า

ตอนที่ 1 ภาพรวม

การส่งออกผลไม้ของไทย

ผลไม้ไทยเป็นหนึ่งในสินค้าที่ได้รับการยอมรับไปทั่วโลก โดยมีการส่งออกสินค้าในหมวดผลไม้ และลูกนัตที่บริโภคได้ตามพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนาई 08 (Harmonized Code 08: Edible fruits and nuts, HS Code 08) ในแต่ละปีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2562 มีการส่งออกทั้งสิ้น 2.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.03 เมื่อเทียบกับปี 2561 คิดเป็นมูลค่า 3,745 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.56 โดยมีตลาดส่งออกหลักที่สำคัญ คือ จีน เวียดนาม และฮ่องกง ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 86.07 ของมูลค่าการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทย

ที่ผ่านมาตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ที่ใหญ่ที่สุดของไทยคือจีน ทั้งในแง่ปริมาณและมูลค่า อย่างไรก็ตามพบว่าตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา ไทยมีการส่งออกไปเวียดนามปริมาณมากกว่า 400,000 ตัน เพิ่มขึ้นจากในอดีตที่มีปริมาณไม่เกิน 300,000 ตัน โดยในปี 2557 พบว่าไทยส่งออกไปเวียดนามปริมาณมากถึง 460,881 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 61.39 เมื่อเทียบกับปี 2556 ที่มีการส่งออกไปเวียดนามเพียง 285,566 ตัน ในขณะที่การส่งออกไปจีนมีปริมาณ 442,349 ตัน ลดลงร้อยละ 26.17 และปี 2559 ไทยส่งออกไปเวียดนาม มีปริมาณมากถึง 550,208 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.26 เมื่อเทียบกับปี 2558 ในขณะที่การส่งออกไปจีนมีปริมาณ 428,042 ตัน ลดลงร้อยละ 13.59 ส่งผลให้เวียดนามขึ้นเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ปริมาณมากที่สุดของไทย ในปี 2557 และ 2559

ในปี 2560 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปเวียดนามเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดด โดยมีปริมาณส่งออกสูงถึง 1,045,456 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 90.01 เมื่อเทียบกับปี 2559 โดยมีมูลค่าการส่งออก 1,039.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 104.52 ส่งผลให้เวียดนามขึ้นเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งปริมาณและมูลค่ามากที่สุดของไทย

ในปี 2561 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปเวียดนามลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีปริมาณส่งออก 822,655 ตัน ลดลงร้อยละ 21.31 เมื่อเทียบกับปี 2560 โดยมีมูลค่าการส่งออก 990.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 4.66 ในขณะที่มีการส่งออกไปจีนมากถึง 717,485 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.74 โดยมีมูลค่าการส่งออก 1,008.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 52.78 ส่งผลให้เวียดนามยังคงเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ปริมาณมากที่สุดของไทย ในขณะที่จีนขึ้นมาเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 มูลค่ามากที่สุดของไทย

ในปี 2562 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปเวียดนามยังคงลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีปริมาณส่งออกเพียง 584,513 ตัน ลดลงร้อยละ 28.95 เมื่อเทียบกับปี 2561 (ลดลงร้อยละ 44.01 เมื่อเทียบกับปี 2560) โดยมีมูลค่าการส่งออก 837.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 15.46 ในขณะที่มีการส่งออกไปจีนมากถึง 1,402,083 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 95.42 เมื่อเทียบกับปี 2561 (เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 151.59 เมื่อเทียบกับปี 2560) โดยมีมูลค่าการส่งออก 2,093.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 107.53 ส่งผลให้จีนกลับมาเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งปริมาณและมูลค่ามากที่สุดของไทย

ตารางที่ 1 ปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยไปต่างประเทศ
จำแนกตามประเทศ/เขตดินแดน สูงสุด 7 อันดับแรก ปี 2560-2562

ลำดับ	ประเทศ/ เขตดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			ปี 2562 เทียบ 2561 (%)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			ปี 2562 เทียบ 2561 (%)
		ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562		ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	
	รวม	2,050,937	1,983,617	2,460,300	24.03	2,329.01	2,742.73	3,745.35	36.56
1	จีน	557,294	717,485	1,402,083	95.42	660.19	1,008.63	2,093.22	107.53
2	เวียดนาม	1,045,456	822,655	584,513	-28.95	1,039.29	990.89	837.74	-15.46
3	ฮ่องกง	134,497	130,795	151,381	15.74	179.65	237.76	292.34	22.96
4	อินโดนีเซีย	100,210	60,550	75,941	25.42	87.34	65.71	83.43	26.96
5	เมียนมา	29,709	43,025	46,070	7.08	35.72	56.48	66.90	18.45
6	สหรัฐอเมริกา	32,645	36,232	36,016	-0.60	78.40	93.21	102.52	9.99
7	มาเลเซีย	24,924	31,395	32,016	1.98	16.42	18.31	18.80	2.68

จากตารางที่ 1 พบว่าในปี 2562 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปยังจีน อินโดนีเซีย ฮ่องกง เมียนมา และมาเลเซีย เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2561 โดยมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 95.42 25.42 15.74 7.08 และ 1.98 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาที่มูลค่าพบว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 107.53 26.96 22.96 18.45 และ 2.68 ตามลำดับ ในขณะที่มีการส่งออกไปเวียดนาม และสหรัฐอเมริกา ปริมาณลดลงร้อยละ 28.95 และ 0.60 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2561

การส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยในปี 2562 ไปยังประเทศจีน มีปริมาณมากถึง 1,402,083 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 95.42 เมื่อเทียบกับปี 2561 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.99 ของปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทย โดยพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่อเทียบจากปี 2560 ในขณะที่มีการส่งออกไปเวียดนามปริมาณ 584,513 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.76 ของปริมาณการส่งออกของไทย (สัดส่วนลดลงเมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 41.47) โดยผลไม้ส่วนใหญ่ที่ไทยสามารถเพาะปลูกได้ ทางเวียดนามเองก็สามารถเพาะปลูกได้เช่นกัน อาทิ ลำไย ทุเรียน มังคุด มะม่วง ขนุน โดยพบว่ามี การส่งออกลำไย (196,656 ตัน) ทุเรียน (164,526 ตัน) มังคุด (108,570 ตัน) และลำไยอบแห้ง (48,938 ตัน) ไปยังเวียดนามปริมาณรวม 518,690 ตัน เมื่อเทียบกับปี 2561 ที่มีการส่งสินค้า 4 ชนิด นั้น ไปยังเวียดนามปริมาณรวม 733,778 ตัน ลดลงร้อยละ 29.31 ซึ่งปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยไปยังเวียดนามในปี 2562 ที่ลดลงมาก เนื่องจากจากความเข้มงวดของการนำเข้าของจีน โดยตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2561 ภายหลังจากที่ศุลกากรแห่งชาติจีนได้รวมงานตรวจสอบกักกันสินค้าเข้าระบบการดำเนินงานของศุลกากร ทำให้แนวทางปฏิบัติในการนำเข้าส่งออกสินค้ามีความเข้มงวดเพิ่มขึ้นจากเดิมมาก โดยสินค้าที่นำเข้าจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ซึ่งในส่วนของการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศจะต้องเป็นผลไม้ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อผลไม้ที่จีนอนุญาตให้นำเข้าจากประเทศส่งออกที่กำหนดเท่านั้น (เป็นผลไม้จากประเทศที่ส่งออกไปจีนซึ่งได้รับการประเมินความเสี่ยงในการตรวจและกักกันจากศุลกากรแห่งชาติจีนแล้ว) โดยปฏิบัติด้วยมาตรฐานเดียวกันในการนำเข้าในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการนำเข้าสินค้านำเข้าแบบการค้าปกติ การนำเข้าโดยการค้ามูลค่าน้อยของวิสาหกิจชายแดน และการนำเข้าสินค้าโดยใช้สิทธิชาวชายแดน ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าผลไม้ไทยที่สวมสิทธิเป็นผลไม้เวียดนามมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

โดยประเทศจีนมีการให้สิทธิประโยชน์จากนโยบายตลาดพรมปรนการค้าชายแดนที่จีนตกลงกับประเทศที่มีพรมแดนติดกัน (ส่วนใหญ่เป็นด่านหรือตลาดการค้าของชาวชายแดนซึ่งดำเนินการโดยรัฐบาลท้องถิ่นภายใต้การชี้แนะจากส่วนกลางซึ่งมิใช่ด่านสากลจึงไม่อนุญาตให้คนต่างชาติผ่านเข้าเมือง และไม่รองรับการค้าระหว่างประเทศ) เพื่อให้สิทธิชาวจีนและชาวชายแดนของประเทศที่มีพรมแดนติดกับจีนที่อาศัยบริเวณชายแดนสามารถนำเข้าสินค้าต่าง ๆ ของประเทศที่มีพรมแดนติดกับจีน ซึ่งเป็นสินค้าตามบัญชีที่กำหนดและของใช้ประจำวันในมูลค่าไม่เกิน 8,000 หยวนต่อวันต่อคน โดยได้รับการยกเว้นภาษีทุกชนิด รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) (ที่ผ่านมาผลไม้นำเข้าผ่านด่านสากลของจีนจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 13 โดยตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2560 ปรับลดลงเหลือร้อยละ 11 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2561 ปรับลดลงเหลือร้อยละ 10 และตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2562 ปรับลดลงเหลือร้อยละ 9) เพื่อนำมาจำหน่ายในตลาดการค้าของชาวชายแดน นโยบายดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของคนชายแดนและพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นชายแดน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการในรูปสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือในด้านเงินทุนและตลาดให้กับชาวชายแดนที่ไม่มีทุนในการดำเนินการซื้อขายสินค้าในตลาดการค้าชายแดนด้วย

ในขณะที่วิสาหกิจจีนที่จดทะเบียนและตั้งอยู่ในบริเวณชายแดนสามารถที่จะดำเนินธุรกิจแบบการค้าชายแดนมูลค่าน้อย (边境小额贸易) สามารถดำเนินธุรกิจกับบริษัทชายแดนของประเทศที่อยู่ติดกับด่านชายแดนเพื่อนำไปจำหน่ายต่อในจีนได้ โดยต้องดำเนินการสำแดงพิธีการศุลกากรและการตรวจกักกันสินค้าดังเช่นการนำเข้าสินค้าในรูปแบบการค้าปกติ แม้ว่าปัจจุบันจะไม่ได้รับสิทธิในการลดหย่อนภาษีมูลค่าเพิ่มลงครึ่งหนึ่งสำหรับสินค้าที่นำเข้าแล้ว แต่ก็ยังได้รับการสนับสนุนด้านอื่น ๆ จากรัฐบาลท้องถิ่น เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำ การอำนวยความสะดวกในการจัดตั้งบริษัท เป็นต้น

ด้วยนโยบายการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชาวชายแดนผ่านตลาดการค้าชาวชายแดน ณ จุดพรมปรนการค้าชายแดนที่นำเข้าสินค้าและของใช้ประจำวันจากประเทศที่มีพรมแดนติดกันเท่านั้น ทำให้มีผู้ประกอบการจีนส่วนหนึ่งที่ร่วมกับชาวชายแดนใช้รูปแบบการนำเข้าผ่านทางจุดพรมปรนชายแดนบริเวณเวียดนาม-จีน เนื่องจากเวียดนามสามารถเพาะปลูกผลไม้เขตร้อนได้หลากหลายชนิด ส่งผลให้ผลไม้ไทยบางส่วนเมื่อเข้าเวียดนามแล้วแปลงสภาพเป็นผลไม้เวียดนามเพื่อใช้สิทธิพิเศษดังกล่าว แต่ภายหลังจากที่ศุลกากรแห่งชาติจีนได้รวมงานตรวจสอบกักกันสินค้าเข้าระบบการดำเนินงานของศุลกากรทำให้มีความเข้มงวดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินการสวมสิทธิมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

โดยที่ตามระบบจีนด่านและจุดพรมปรนชายแดนจะไม่อนุญาตให้นำเข้าแบบของใช้ส่วนบุคคลของชาวชายแดนมาบันทึกข้อมูลสถิติรวมกับการนำเข้าแบบที่ต้องสำแดงพิธีการศุลกากรตามการนำเข้ารูปแบบการค้าปกติ (แยกสถิติการนำเข้าในรูปแบบการใช้สิทธิพิเศษของชาวชายแดนออกไปอยู่ในรหัสพิกัด HS CODE 98.04 ซึ่งไม่ได้แสดงรายการย่อยในชนิดของสินค้า) ซึ่งสถิติการนำเข้าส่งออกโดยทั่วไปที่เข้าถึงได้จะอ้างอิงจากสถิติที่รวบรวมจากการสำแดงพิธีการศุลกากรในรูปแบบการค้าปกติ ในขณะที่ข้อมูลการค้าผ่านด่านหรือตลาดการค้าของชาวชายแดนซึ่งดำเนินการโดยรัฐบาลท้องถิ่นจะรวบรวมและรายงานโดยท้องถิ่นเอง

การนำเข้าผลไม้ไทยของจีน

ผลไม้จัดเป็นสินค้าที่จีนต้องทำพิธีสารข้อตกลงในการตรวจสอบและกักกันโรคกับประเทศผู้ส่งออกก่อนจึงจะสามารถนำเข้าได้ผ่านด่านสากลที่กำหนดเฉพาะสำหรับนำเข้าผลไม้โดยสำนักงานศุลกากรแห่งชาติ (General Administration of Customs of the People's Republic of China: GACC) (ซึ่งเดิมเป็นงานของกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคสาธารณสุขประชาชนจีน (General Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine: AQSIQ) ทั้งนี้ภายหลังสภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติจีนเห็นชอบการปรับโครงสร้างหน่วยงานราชการของจีนเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2561 ได้ยุบ AQSIQ โดยมีการโอนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและกักกันโรคของจีนไปรวมกับสำนักงานศุลกากร

แห่งชาติ) ซึ่งจะมีการปรับปรุงรายชื่อผลไม้จากประเทศต่าง ๆ ที่อนุญาตให้นำเข้าอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถนำเข้าผ่านด่านตรวจและกักกันที่มีเจ้าหน้าที่และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจและกักกันผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศตามที่กำหนดเท่านั้น

ด้านตามเมืองและมณฑลต่าง ๆ ในจีนที่อนุญาตให้นำเข้าผลไม้จากต่างประเทศ แบ่งออกเป็น ด้านท่าเรือหรือท่าอากาศยาน

- กรุงปักกิ่ง
- นครเซี่ยงไฮ้
- นครเทียนจิน
- นครฉงชิ่ง
- มณฑลกว่างตง (นครกว่างโจว เมืองเซินเจิ้น เมืองจูไห่ เมืองฝอซาน เมืองซัวเถา เมืองจั้นเจียง)
- มณฑลไห่หนาน (นครไห่โข่ว เมืองตงฟาง)
- มณฑลฝูเจี้ยน (นครฝูโจว เมืองเซี่ยเหมิน)
- มณฑลยูนนาน (นครคุนหมิง)
- เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง (เมืองกุ้ยหลิน เมืองฝางเฉิงก่าง เมืองชินโจว)
- มณฑลเหลียวหนิง (นครเสิ่นหยาง เมืองต้าเหลียน)
- มณฑลซานตง (นครจีหนาน เมืองชิงเต่า)
- มณฑลเจ้อเจียง (นครหางโจว เมืองหนิงโป เมืองอู่ฮู)
- มณฑลเจียงซู (นครหนานจิง เมืองซูโจว เมืองสวี่โจว)
- มณฑลเหอเป่ย์ (เมืองฉินหวงเต่า เมืองถังซาน)
- มณฑลหูเป่ย์ (นครอู่ฮั่น)
- มณฑลอานฮุย (นครเหอเฟย์ เมืองผิงหลิง เมืองหวงซาน)
- มณฑลเหอหนาน (นครเจิ้งโจว)
- มณฑลส่านซี (นครซีอาน)
- มณฑลชานซี (นครไท่หยวน)
- มณฑลเสฉวน (นครเฉิงตู)
- เขตปกครองตนเองชนชาติอุยกูร์ซินเจียง (นครอูรุมชี)
- มณฑลเฮยหลงเจียง (นครฮาร์บิน)
- มณฑลหูหนาน (นครฉางซา เมืองจางเจียเจีย)
- มณฑลกานซู (นครหลานโจว)

อย่างไรก็ดี จีนมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของด่านสากล รวมถึงบุคลากรในด้านการตรวจและกักกันผลไม้เพื่อเปิดให้สามารถนำเข้าผลไม้ต่างประเทศในด้านสากลต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามสภาพความต้องการของตลาดเช่นกัน รายชื่อด่านที่อนุญาตให้นำเข้าผลไม้จากต่างประเทศจึงมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ

ด้านทางบก (ทางถนนและทางรถไฟ) ที่อนุญาตให้นำเข้าผลไม้ไทยตามร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน

1. ด่านโหย่วอี๋กวน (เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง)
2. ด่านโม่ฮานหรือบ่อหาน (มณฑลยูนนาน)
3. ด่านตงชิ่ง (เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง)
4. ด่านรถไฟผิงเสียง (เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง)

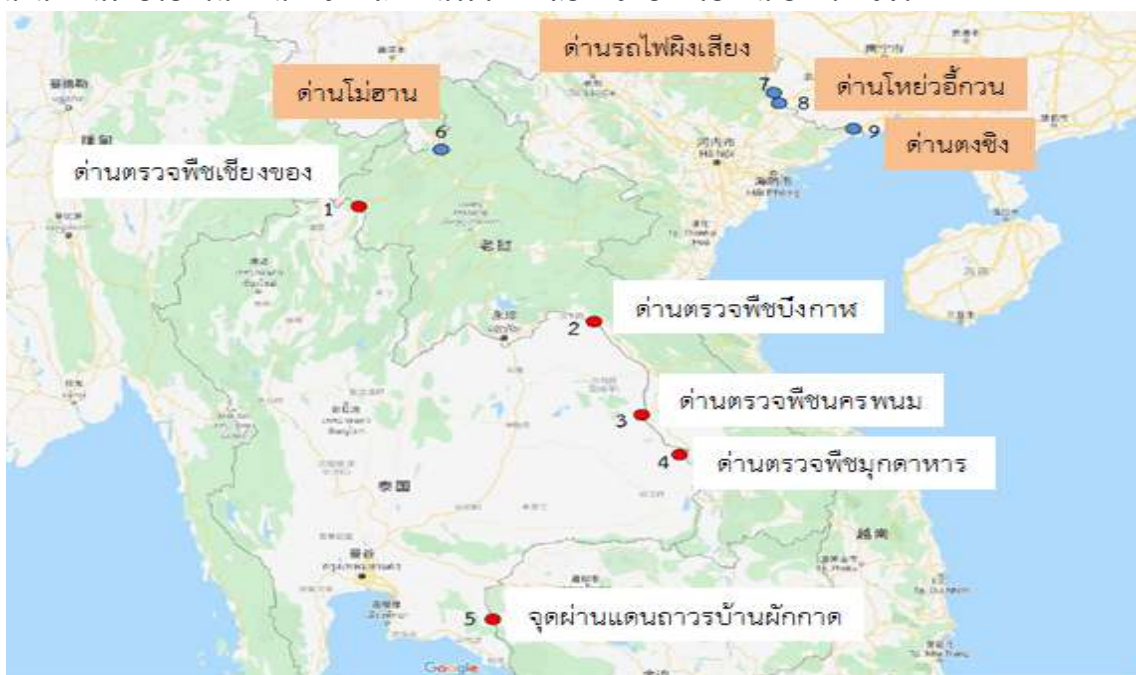
ที่ผ่านมาการขนส่งผลไม้จากไทยไปจีนผ่านเส้นทางการขนส่งทางบกจะต้องดำเนินการตามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการขนส่งผลไม้ไทยที่ส่งออกผ่านประเทศที่สามเข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคของจีน (พิธีสารเส้นทาง R9 เข้าด่านโหย่วอี๋กวน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง) ลงนามเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2552 และพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ไทยผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคของจีน (พิธีสารเส้นทาง R3A เข้าด่านโมฮาน มณฑลยูนนาน) ลงนามเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2554

อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2563 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยได้บรรลุข้อตกลงร่วมกันกับกระทรวงศุลกากรของจีนเกี่ยวกับร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงศุลกากรของจีน (ศุลกากรแห่งชาติจีน)

โดยเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2563 สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ได้มีหนังสือแจ้งเงื่อนไขในการนำเข้าและส่งออกผลไม้สดระหว่างไทยและจีนทางบกตามร่างพิธีสารฉบับใหม่ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกผลไม้สดระหว่างไทยและจีน โดยเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2563 ซึ่งทางสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรได้แจ้งเงื่อนไขการนำเข้าและส่งออกผลไม้สดระหว่างไทยและจีนทางบกตามร่างพิธีสารฉบับใหม่ ดังนี้

1. รายการชนิดของผลไม้สดที่อนุญาตให้นำเข้าและส่งออกเป็นไปตามที่ทั้งสองฝ่ายกำหนด โดยผลไม้ไทย จำนวน 6 ชนิด คือ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด และชมพู และผลไม้จีน จำนวน 5 ชนิด คือ แอปเปิ้ล แพร์ องุ่น พุทรา และสกุสส้ม (ส้ม ส้มเขียวหวาน ส้มโอ และเลมอน) ต้องมาจากสวนและโรงคัดบรรจุที่ได้รับการขึ้นทะเบียนและประกาศโดยกรมวิชาการเกษตร และศุลกากรแห่งชาติจีนแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายอยู่ระหว่างหารือเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุของผลไม้ชนิดอื่นเพิ่มเติม

2. ผลไม้สดของไทยและจีนต้องนำเข้าและส่งออกทางบกจากด่านที่ทั้งสองฝ่ายกำหนดเท่านั้น โดยด่านของฝ่ายไทยคือ ด่านตรวจพืชเชียงของ ด่านตรวจพืชบึงกาฬ ด่านตรวจพืชนครพนม ด่านตรวจพืชมุกดาหาร และจุดผ่านแดนถาวรบ้านฝักกาดของด่านตรวจพืชจันทบุรี ด่านของฝ่ายจีน คือ ด่านโมฮาน มณฑลยูนนาน ด่านโหย่วอี๋กวน ด่านตงชิ่ง และด่านรถไฟผิงเสียง เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง

3. ฉลากบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดทุกชนิดต้องเป็นไปตามที่กำหนด โดยผลไม้ไทยจำนวน 6 ชนิด ในข้อ 1 ต้องระบุหมายเลขทะเบียนสวน (รหัส AC หรือ TG (เฉพาะทุเรียน)) และหมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุ (รหัส DOA) ตามที่ได้รับการขึ้นทะเบียนและประกาศในเว็บไซต์ของศุลกากรแห่งชาติจีนแล้ว ส่วนผลไม้ชนิดอื่นที่เหลือยังไม่ต้องระบุหมายเลขทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุ จนกว่าจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนและประกาศในเว็บไซต์ของศุลกากรแห่งชาติจีน นอกจากนี้ ซิลปิดตู้สินค้าต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด

4. ใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการนำเข้าและส่งออกผลไม้ระหว่างไทยและจีนทางบก ต้องระบุหมายเลขตู้สินค้า และหมายเลขซึลทุกครั้ง ทั้งนี้ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ และมังคุด ให้ระบุหมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุรหัส DOA ชมพูให้ระบุหมายเลขสวนรหัส AC (จำนวนกล่อง/ตะกร้า) และหมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุรหัส DOA ส่วนผลไม้ 16 ชนิดที่เหลือยังไม่ต้องระบุหมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุรหัส DOA จนกว่าจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนและประกาศในเว็บไซต์ของศุลกากรแห่งชาติจีน

5. ใบรับรองสุขอนามัยพืชต้องระบุข้อความรับรองพิเศษตามที่กำหนด

6. ด่านส่งออกตามที่กำหนด ต้องส่งสำเนาใบรับรองสุขอนามัยพืชฉบับจริงทาง email ให้กับด่านนำเข้าตามที่กำหนด ล่วงหน้าก่อนที่สินค้าจะเดินทางมาถึง

7. ลำไยสดส่งออกไปจีนต้องมีใบรับรองสุขอนามัยที่รับรองปริมาณสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างกำกับไปพร้อมกับสินค้าทุกครั้ง

8. ตู้สินค้าผลไม้จะต้องไม่ถูกเปิดระหว่างการขนส่งผ่านประเทศที่สาม

9. เมื่อสินค้าเดินทางมาถึงด่านนำเข้า เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบซึล เอกสารที่เกี่ยวข้อง และความถูกต้องสมบูรณ์ของสินค้า

9.1 หากพบว่าใบรับรองสุขอนามัยพืชปลอม หรือข้อมูลไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อ 4 และ 5 สินค้าจะถูกปฏิเสธการนำเข้า

9.2 หากพบว่าใบรับรองสุขอนามัยพืชและชนิดสินค้าไม่ตรงกัน ซึลถูกทำลาย หรือพบการปลอมปนผลไม้ที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศอื่น สินค้าจะถูกส่งกลับ หรือนำไปทำลาย

9.3 หากพบว่าสารตกค้างมีปริมาณสูงสุดเกินค่ามาตรฐานที่กำหนด หรือตรวจพบศัตรูพืชหรือพบการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดอื่นใดในการนำเข้า เจ้าหน้าที่ด่านนำเข้าของจีนจะดำเนินการตามมาตรา 12 ของ “พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการตรวจสอบและกักกันโรคสำหรับผลไม้เมืองร้อนส่งออกจากไทยไปจีน” ในทางตรงข้าม เจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืชของไทยจะดำเนินการตามมาตรา 11 ของ “พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการตรวจสอบและกักกันโรคสำหรับผลไม้เมืองร้อนส่งออกจากจีนไปไทย” ปี 2547

10. แต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งข้อมูลการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการนำเข้าให้อีกฝ่ายทราบโดยเร็วที่สุด เพื่อตรวจสอบหาสาเหตุของปัญหา และใช้มาตรการป้องกันแก้ไขอย่างเหมาะสม

และเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2563 สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ได้มีหนังสือแจ้งกำหนดการบังคับใช้มาตรการขึ้นทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุผลไม้นำเข้าและส่งออกระหว่างไทยและจีนเพิ่มเติม ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกผลไม้สดระหว่างไทยและจีนทราบ สำคัญคือ

1. ตามที่ไทยและจีนได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุของผลไม้นำเข้าและส่งออกระหว่างกัน โดยผลไม้ส่งออกจากไทยไปจีนที่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลฯ แล้วคือ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด และชมพู ส่วนผลไม้ส่งออกจากจีนมาไทยที่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลฯ แล้ว คือ แอปเปิ้ล แพร์ องุ่น พุทรา และสกุสส้ม (ส้ม ส้มโอ ส้มเปลือกอ่อน และเลมอน) โดยทั้งสองฝ่ายกำหนดให้ผลไม้นำเข้าและส่งออกดังกล่าวต้องมาจากสวนและโรงคัดบรรจุที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วเท่านั้น ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2562

2. ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุผลไม้ นำเข้าและส่งออกระหว่างไทยและจีนเพิ่มเติม สำหรับผลไม้ส่งออกจากไทยไปจีน คือ กล้วย มะพร้าว สับปะรด และขนุน และผลไม้ส่งออกจากจีนมาไทย คือ พลับ เมลอน พลัม ท้อ และเนคทารีน โดยฉลากติดบรรจุภัณฑ์ ของผลไม้ดังกล่าวทุกชิ้นต้องระบุหมายเลขทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุที่ได้รับขึ้นทะเบียนจากกรมวิชาการ เกษตรและศุลกากรแห่งชาติจีนตามรูปแบบที่กำหนด ซึ่งจะเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2563

ในส่วนของการขนส่งทางรถไฟ ศูนย์โลจิสติกส์ด่านรถไฟผิงเสียงมีหน่วยงานศุลกากร หน่วยงานตรวจคนเข้าเมือง และหน่วยงานให้บริการรับส่งสินค้าผ่านทางรถไฟประจำอยู่ ซึ่งจะช่วยให้การ นำเข้าและส่งออกดำเนินการได้เบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว สินค้าที่ใส่ตู้คอนเทนเนอร์ที่ข้ามแดนมาไม่จำเป็นต้อง เปลี่ยนรถและขนถ่ายสินค้า ทำให้ช่วยลดเวลาที่ใช้ทางโลจิสติกส์ลงได้มาก การขนส่งผลไม้ทางรถไฟจึงเป็น ช่องทางใหม่ของประเทศในกลุ่มอาเซียนในการส่งผลไม้เข้าสู่ตลาดจีน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและกระชับความ ร่วมมือทางการค้าผลไม้ระหว่างจีนกับอาเซียนได้ดียิ่งขึ้น โดยสินค้าจะต้องขนส่งทางบกมาก่อนที่จะมาเปลี่ยน ขนถ่ายทางรถไฟที่สถานีรถไฟ Dong Dang ของเวียดนาม ซึ่งห่างจากสถานีรถไฟผิงเสียง 22 กม. และห่างจาก ด่านโหย่วอี๋กวนของจีน 4.5 กม. การขนส่งผ่านด่านรถไฟผิงเสียงช่วยลดความแออัดของการนำเข้าที่ด่าน โหย่วอี๋กวนโดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลผลไม้ของไทยได้มาก

นอกจากนี้ ด้านหลังปิง เมืองระดับอำเภอจิ้งซีของเมืองไปเซ่อ และด่านสุยโซ่ว อำเภอหลงโจว ของเมืองฉงจ้าว เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ซึ่งติดกับประเทศเวียดนาม ได้รับอนุมัติจากศุลกากรแห่งชาติจีน ให้เป็นสถานที่ควบคุมที่กำหนดในการนำเข้าผลไม้ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2562 โดยปัจจุบันสามารถนำเข้า ผลไม้จากเวียดนามได้เพียงประเทศเดียว ในขณะที่ยังมีได้มีการอนุญาตให้มีการนำเข้าผลไม้แบบผ่านแดนจาก ประเทศที่สามโดยอยู่ในระหว่างการพัฒนาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการขออนุมัติจากรัฐบาล กลางในการยกระดับเป็นด่านสากลเพื่อรองรับการค้าระหว่างประเทศ จึงยังไม่สามารถนำเข้าผลไม้จากประเทศ ไทยด้วยการขนส่งทางรถยนต์ได้ โดยขณะนี้ฝ่ายเกษตรฯ อยู่ระหว่างการศึกษาความพร้อมของทั้งสองด้านและ หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจีน เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในเชิงธุรกิจในการขนส่งจากไทย ผ่านลาว และ เวียดนามเพื่อเข้าสู่จีนที่ด่านดังกล่าว ก่อนที่จะผลักดันการเพิ่มด่านนำเข้าในร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการ กักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ตารางที่ 2 บัญชีรายชื่อผลไม้ที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก (ประกาศ General Administration of Customs of the People's Republic of China ณ วันที่ 19 พฤษภาคม 2563)

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภท ผลไม้
เอเชีย	ปากีสถาน	มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) พวกล้ม [ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange)]
	เกาหลีเหนือ	Sweetberry (<i>Lonicera caerulea</i> L. var. <i>edulis</i> Turcz. ex Herd.; Sweetberry honeysuckle) Lingonberry (<i>Vaccinium</i> sp.; Lingonberry)(ใช้เฉพาะแปรรูปเท่านั้น)
	ฟิลิปปินส์	สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple) กล้วย (<i>Musa</i> sp.; Banana) มะม่วง (<i>Mangifera Indica</i> ; Mango) มะละกอ (<i>Carica papaya</i> ; Papaya) มะพร้าว (<i>Cocos nucifera</i> L.; Fresh Young Coconut) Avocado (<i>Persea americana</i> Mills.; Avocado)
	เกาหลีใต้	องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape)
	คีร์กีซสถาน	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) แตงหวาน (<i>Cucumis melo</i> ; Melon)

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภท ผลไม้
	กัมพูชา	กล้วย (<i>Musa sapientum</i> ; Banana)
	ลาว	กล้วย (<i>Musa sapientum</i> ; Banana) แตงโม (<i>Citrullus lanatus</i> ; Watermelon)
	มาเลเซีย	ลำไย (<i>Dimocarpus longan</i> ; longan) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen) ลิ้นจี่ (<i>Litchi chinensis</i> ; Litchi) มะพร้าว (<i>Cocos nucifera</i> ; Coconut) แตงโม (<i>Citrullus lanatus</i> ; Watermelon) มะละกอ (<i>Chaenomeles sinensis</i> ; Pawpaw) เงาะ (<i>Nephelium lappaceum</i> ; Rambutan) สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple)
	เมียนมา	ลำไย (<i>Dimocarpus longan</i> ; Longan) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen) เงาะ (<i>Nephelium lappaceum</i> ; Rambutan) ลิ้นจี่ (<i>Litchi chinensis</i> ; Litchi) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) แตงโม (<i>Citrullus lanatus</i> ; Watermelon) แตงหวาน (<i>Cucumis melo</i> ; Melon) พุทรา Indian jujube (<i>Zizyphus mauritiana</i> ; Indian jujube)
	ญี่ปุ่น	แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) สาลี่ (<i>Pyrus pyrifolia</i> ; Pear)
	ศรีลังกา	กล้วย (<i>Musa sapientum</i> ; Banana)
	ทาจิกิสถาน	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon)
	ไทย	มะขาม (<i>Tamarindus indica</i> ; Tamarind) น้อยหน่า (<i>Annona squamosa</i> ; Sugarapple) มะละกอ (<i>Carica papaya</i> ; Papaya) มะเฟือง (<i>Averrhoa carambola</i> ; Carambola) ฝรั่ง (<i>Psidium guajava</i> ; Guava) เงาะ (<i>Nephelium lappaceum</i> ; Rambutan) ชมพู (<i>Syzygium samarangense</i> ; Rose apple) ขนุน (<i>Artocarpus heterophyllus</i> ; Jackfruit) ลองกอง (<i>Lansium parasiticum</i> ; Long kong) สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple) ละมุด (<i>Manilkara zapota</i> ; Sapodilla) กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) เสาวรส (<i>Passiflora caerulea</i> ; Passion fruit) มะพร้าว (<i>Cocos nucifera</i> ; Coconut) ลำไย (<i>Dimocarpus longan</i> ; Longan) ทุเรียน (<i>Durio zibethinus</i> ; Durian) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) ลิ้นจี่ (<i>Litchi chinensis</i> ; Litchi) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen) พกส้ม [ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin Orange) ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ (<i>Citrus maxima</i> ; Pomelo)]
	ตุรกี	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry)
	บรูไน	แตงหวาน (<i>Cucumis melo</i> ; Melon)
	อุซเบกิสถาน	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) แตงหวาน (<i>Cucumis melo</i> ; Melon)
	อิสราเอล	พอกส้ม [ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ (<i>Citrus maxima</i> ; Pomelo) (= <i>Citrus grandis</i> ตามชื่อพิธีสาร) ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit (= <i>Citrus paradise</i> ตามชื่อพิธีสาร))] (ผลไม้ดังกล่าวเป็นการทดลองการนำเข้า)
	อินเดีย	มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape)
	อินโดนีเซีย	กล้วย (<i>Musa nana</i> ; Banana) ลำไย (<i>Dimocarpus longan</i> ; longan) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen) สลัด (<i>Salacca zalacca</i> ; Salacca)

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภท ผลไม้
	เวียดนาม	มะม่วง (<i>Mangifera Indica</i> ; Mango) ลำไย (<i>Dimocarpus longan</i> ; longan) กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) ลิ้นจี่ (<i>Litchi chinensis</i> ; Litchi) แตงโม (<i>Citrullus lanatus</i> ; Watermelon) เงาะ (<i>Nephelium lappaceum</i> ; Rambutan) ขนุน (<i>Artocarpus heterophyllus</i> ; Jackfruit) แก้วมังกร (<i>Hylocereus undulatus</i> ; Dragon Fruit/Pitahaya/Pitaya) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen)
	จีนไต้หวัน	สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple) กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) มะพร้าว (<i>Cocos nucifera</i> ; Coconut) น้อยหน่า (<i>Annona squamosa</i> ; Sugar apple, Sweet sop; <i>Annona cherimola</i> × <i>Annonasquamosa</i> ; Atemoya) Pawpaw (<i>Chaenomeles sinensis</i> ; Pawpaw) มะละกอ (<i>Carica papaya</i> ; Papaya) มะเฟือง (<i>Averrhoa carambola</i> ; Fruit of Carambola) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) ฝรั่ง (<i>Psidium guajava</i> ; Guava) ชมพู (<i>Syzygium samarangense</i> ; Rose apple) หมากรุก (<i>Areca catechu</i> ; Betel nut) ลูกไหนด (<i>Prunus salicina</i> ; Plum) ปี่แป (ฝัมา) (<i>Eriobotrya japonica</i> ; Loguat) ลูกพลับ (<i>Diospyros kaki</i> ; Persimmon) ลูกท้อ (<i>Prunus persica</i> ; Peach) พุทรา Indian jujube (<i>Zizyphus mauritiana</i> ; Indian jujube) บ๊วย (<i>Prunus mume</i> ; Japanese apricot, Mei) แก้วมังกร (<i>Hylocereus undulatus</i> , <i>Hylocereus polyrhizus</i> , <i>Hylocereus costaricensis</i> ; Dragon Fruit/Pitahaya/Pitaya) แคนตาลูป (<i>Cucumis melo</i> ; Melon, Cantaloupe) สาลี่ (<i>Pyrus pyrifolia</i> ; Pear) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> , <i>Vitis labrusca</i> และพันธุ์ลูกผสม ส่วนใหญ่เป็นองุ่นพันธุ์ลูกใหญ่ <i>Vitis vinifera</i> × <i>Vitis labrusca</i> na Bailey cv. Kyoho; Grape) พวกล้ม [ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) และพันธุ์ลูกผสม ส้มโอ (<i>Citrus maxima</i> ; Pomelo) ส้มโอ Grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon) ส้มเซ้ง (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange)]
แอฟริกา	อียิปต์	พวกล้ม (<i>Citrus spp.</i>) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) อินทผลัม (<i>Phoenix dactylifera</i> ; Dates palm)
	โมร็อกโก	พวกล้ม [ส้มเซ้ง (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) ส้ม clementine (<i>Citrus clementina</i> ; Clementine) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit)]
	แอฟริกาใต้	พวกล้ม [ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) ส้มเซ้ง (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon)] องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple)
ยุโรป	เบลเยียม	สาลี่ (<i>Pyrus communis</i> ; Pear)
	โปแลนด์	แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple)
	ฝรั่งเศส	แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) กีวี (<i>Actinidia chinensis</i> , <i>Actinidia deliciosa</i> ; Kiwi fruit)
	เนเธอร์แลนด์	สาลี่ (<i>Pyrus communis</i> ; Pear)
	โปรตุเกส	องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape)
	ไซปรัส	พวกล้ม [ส้มเซ้ง (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon) ส้มโอ

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภท ผลไม้
		grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) ส้ม Mandara (<i>Citrus sinensis</i> × <i>Citrus reticulata</i> ; Mandara)]
	สเปน	พวกส้ม [ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon)] ลูกท้อ (<i>Prunus persica</i> ; Peach) ลูกไหนด (<i>Prunus salicina</i> , <i>Prunus domestica</i> ; Plum) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape)
	กรีซ	กีวี (<i>Actinidia chinensis</i> ; <i>Actinidia deliciosa</i> ; Kiwi fruit)
	อิตาลี	กีวี (<i>Actinidia chinensis</i> , <i>Actinidia deliciosa</i> ; Kiwi fruit) พวกส้ม [ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i> cv. Tarocco, cv. Sanguinello, cv. Moro; Orange) มะนาว (<i>Citrus limon</i> cv. Femminello comune; Lemon)
อเมริกา เหนือ	ปานามา	กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple)
	คอสตาริกา	กล้วย (<i>Musa AAA</i> ; Banana) สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple)
	แคนาดา	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry รัฐบาลบริติชโคลัมเบีย) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry รัฐบาลบริติชโคลัมเบีย)
	สหรัฐอเมริกา	ลูกไหนด (<i>Prunus salicina</i> , <i>Prunus domestica</i> ; Plum. มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry. มลรัฐวอชิงตัน มลรัฐออริกอน มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐไอดาโฮ) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape. มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) พวกส้ม (<i>Citrus spp.</i> มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐฟลอริดา มลรัฐแอริโซนา มลรัฐเท็กซัส) สาลี่ (<i>Pyrus communis</i> ; Pear. มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐวอชิงตัน มลรัฐออริกอน) สตรอเบอร์รี่ (<i>Fragaria ananassa</i> ; Strawberry มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) เนคทารีน (<i>Prunus persica</i> var. <i>nucipersica</i> ; Nectarine มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium corymbosum</i> , <i>V. virgatum</i> กับพันธุ์ลูกผสม; Blueberry)
	เม็กซิโก	Avocado (<i>Persea americana</i> Var. Hass; Avocado) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) แบล็กเบอร์รี่ (<i>Rubus ulmifolius</i> ; Blackberry) ราสเบอร์รี่ (<i>Rubus idaeus</i> ; Raspberry) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry) กล้วย (<i>Musa spp</i> ; Banana)
อเมริกาใต้	อาร์เจนตินา	พวกส้ม [ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ Grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) และพันธุ์ลูกผสม) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon)] แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) สาลี่ (<i>Pyrus communis</i> ; Pear) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> L.; Table grapes)
	บราซิล	แตงหวาน (<i>Cucumis melo</i> L.; Melon)
	เปรู	องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) พวกส้ม [ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit (= <i>Citrus</i> × <i>paradisii</i> ชื่อตามพิธีสาร)) ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin (= <i>Citrus reticulata</i> ชื่อตามพิธีสาร)) และพันธุ์ลูกผสม ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i>) มะนาวพันธุ์ <i>Citrus aurantifolia</i> มะนาวพันธุ์ <i>Citrus latifolia</i>] Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry)
	เอกวาดอร์	กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango)

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภท ผลไม้
	โคลัมเบีย	กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado)
	อุรุกวัย	พวกล้ม (<i>Citrus spp.</i> ยกเว้นมะนาว) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry)
	ชิลี	กีวี (<i>Actinidia chinensis</i> , <i>Actinidia deliciosa</i> ; Kiwi fruit) แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) ลูกไหนด (<i>Prunus salicina</i> , <i>Prunus domestica</i> ; Plum) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry) Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado) เนคทารีน (<i>Prunus persica</i> var. <i>nectarine</i> ; Nectarine) สาลี่ (<i>Pyrus communis</i> L.; Pear) พวกล้ม [ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> และพันธุ์ลูกผสม; Mandarin) ส้มโอ Grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon)
โอเชียเนีย	ออสเตรเลีย	พวกล้ม [ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) Lime (<i>Citrus aurantifolia</i> , <i>Citrus latifolia</i> , <i>Citrus limonia</i> ; Lime) ส้มแทงเจโล (<i>Citrus tangelo</i>) ส้มโอ grapefruit หวานพันธุ์ลูกผสม (<i>Citrus grandis</i> x <i>Citrus paradisi</i>)] มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple, มลรัฐแทสมาเนีย) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) เนคทารีน (<i>Prunus persica</i> var. <i>nectarine</i> ; Nectarine) ลูกท้อ (<i>Prunus persica</i> ; Peach) ลูกไหนด (<i>Prunus domestica</i> , <i>Prunus salicina</i> ; Plum) Apricot (<i>Prunus armeniaca</i> ; Apricot)
	นิวซีแลนด์	พวกล้ม [ส้ม (<i>Citrus reticulata</i> , <i>Citrus deliciosa</i> , <i>Citrus unshiu</i> ; Mandarin) ส้มเขียว (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) มะนาว (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus meyeri</i> ; Lemon)] แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) กีวี (<i>Actinidia chinensis</i> , <i>Actinidia deliciosa</i> , <i>Actinidia deliciosa</i> X <i>Actinidia chinensis</i> ; Kiwi fruit) ลูกไหนด (<i>Prunus salicina</i> , <i>Prunus domestica</i> ; Plum) สาลี่ (<i>Pyrus pyrifolia</i> , <i>Pyrus communis</i> ; Pear) บ๊วย (<i>Prunus mume</i> ; Japanese apricot, Mei) ลูกพลับ (<i>Diospyros kaki</i> ; Persimmon) Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado)

หมายเหตุ: ชื่อผลไม้ดังกล่าวมีทั้งชื่อภาษาละติน และชื่อภาษาอังกฤษ ชื่อภาษาละตินทางวิทยาศาสตร์เป็นตัวเอน

ในปัจจุบันข้อมูลการนำเข้าผลไม้ของจีนที่ฝ่ายเกษตรฯ สามารถเข้าถึงได้เป็นข้อมูลที่ไม่ได้แสดงการนำเข้าตามเขตดูแลของศุลกากร แต่แสดงผลตามการค้าระหว่างประเทศของแต่ละเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน โดยเก็บสถิติตามการนำเข้าของผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในมณฑลนั้น ๆ ซึ่งสามารถนำเข้าที่ด่านใดของจีนก็ได้ การวิเคราะห์ข้อมูลการนำเข้าของจีนในรายงานฉบับนี้จึงแตกต่างจากรายงานในปีก่อนหน้าที่ฝ่ายเกษตรฯ ได้จัดทำขึ้น ทั้งนี้หากฝ่ายเกษตรฯ สามารถเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกตามเขตการดูแลของศุลกากรจีนได้ก็จะทำการปรับปรุงข้อมูลให้ละเอียดยิ่งขึ้นต่อไป

ตารางที่ 3 ปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 จากประเทศไทยของจีน ปี 2562
ตามปริมาณการค้าต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการนำเข้า (%)
	รวมทั้งหมด	1,694,597	100
1	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	445,494	26.29
2	มณฑลกว่างตุง	420,288	24.80
3	มณฑลยูนนาน	299,169	17.65
4	มณฑลฝูเจี้ยน	134,578	7.94
5	นครฉงชิ่ง	101,463	5.99
6	มณฑลเจ้อเจียง	79,862	4.71
7	นครเซี่ยงไฮ้	68,581	4.05
8	มณฑลหูหนาน	40,055	2.36
9	มณฑลไห่หนาน	26,689	1.57
10	มณฑลเสฉวน	24,960	1.47
11	นครเทียนจิน	17,655	1.04
12	มณฑลซานตง	10,383	0.61
13	มณฑลส่านซี	7,663	0.45
14	กรุงปักกิ่ง	6,377	0.38
15	มณฑลเจียงซู	4,367	0.26
16	มณฑลเหอหนิง	3,388	0.20
17	มณฑลเจียงซี	1,415	0.08
18	มณฑลกุ้ยโจว	1,074	0.06
19	มณฑลเหอหนาน	880	0.05
20	มณฑลเหอเป่ย์	145	0.01
21	เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน	60	0
22	มณฑลหูเป่ย์	28	0
23	มณฑลอานฮุย	22	0

จากตารางที่ 1 และ 3 พบว่าในปี 2562 ไทยมีการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปยังจีนปริมาณ 1,402,083 ตัน ในขณะที่จีนมีการนำเข้าจากไทยปริมาณมากถึง 1,694,597 ตัน ซึ่งสถิติปริมาณที่แตกต่างกันขึ้นกับการยื่นสำแดงของผู้ส่งออก และผู้นำเข้ากับศุลกากรของประเทศนั้น ๆ การวิเคราะห์สถิติในรายงานนี้จะขอใช้ฐานข้อมูลการนำเข้าทางฝั่งจีนเป็นหลัก โดยพบว่าผู้นำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 จากประเทศไทยส่วนใหญ่จดทะเบียนผู้นำเข้าในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง นั่นคือผู้นำเข้าในเขตฯ กว่างซีจ้วงมีการค้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 กับไทยมากถึง 445,494 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.29 ของปริมาณการนำเข้าผลไม้ไทยของจีน รองลงมาคือมณฑลกว่างตุงปริมาณ 420,288 ตัน และมณฑลยูนนานปริมาณ 299,169 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.80 และ 17.65 ตามลำดับ

จากตารางข้างต้นน่าจะพออนุมานได้ว่าผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในเขตการปกครองระดับมณฑลนั้น ๆ น่าจะเน้นทำตลาดที่มณฑลของตัวเองและมณฑลใกล้เคียงเป็นหลัก โดยยกเว้นเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นด่านนำเข้าผลไม้ที่สำคัญในเส้นทางขนส่งทางบกจากไทยไปจีน โดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน ส่วนใหญ่น่าจะนำเข้าผลไม้ไทยผ่านเส้นทางการขนส่งทางบกเป็นหลัก เมื่อนำเข้ามาก็จำหน่ายต่อไปให้กับผู้ค้าส่งและค้าปลีกรายอื่น ๆ ในมณฑลต่าง ๆ ของจีนต่อไป นอกจากนี้ ผู้นำเข้าที่จัดตั้งบริษัทในบริเวณชายแดนของเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน ที่เป็นจุดนำเข้าผลไม้ยังจะได้รับการสนับสนุนในการจัดตั้งบริษัทและการดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนอีกด้วย จึงส่งผลให้มีปริมาณการนำเข้ามากจากผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน ในขณะที่มณฑลกวางตุ้งซึ่งเป็นมณฑลที่มีประชากรมากที่สุดของจีน จำนวน 115 ล้านคน (ประเทศจีน (แผ่นดินใหญ่) มีเขตการปกครองระดับมณฑลทั้งสิ้น 31 แห่ง มีประชากรรวม 1,400 ล้านคน) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.21 ของประชากรทั้งประเทศ เป็นจุดนำเข้าดั้งเดิมของผลไม้ไทย และเป็นที่ตั้งของตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจวซึ่งเป็นตลาดค้าส่งผลไม้นำเข้าที่สำคัญของจีน ทำให้มีปริมาณการนำเข้าผลไม้ไทยจากผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในมณฑลกวางตุ้งอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยสามารถนำเข้าผ่านด่านทางบกในเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน รวมถึงนำเข้าจากเส้นทางการขนส่งทางเรือจากไทยไปฮ่องกงซึ่งมีปริมาณเที่ยวเรือมาก แล้วขนส่งต่อทางรถยนต์จากฮ่องกงเข้าเมืองเซินเจิ้นก่อนที่จะกระจายในจีนหรือเข้าที่ตลาดเจียงหนาน และยังสามารถนำเข้าทางท่าเรือกว่างโจวหรือท่าเรือเซินเจิ้นตรงได้ด้วยเช่นกัน

เมื่ออนุมานตามข้อสังเกตข้างต้น จะทำให้เห็นภาพตลาดการค้าและการบริโภคผลไม้ไทยในจีนได้ดีขึ้น โดยพบว่าตลาดทางตอนใต้ที่สำคัญคือ มณฑลกวางตุ้ง และเขตฯ กว่างซีจ้วง ทางตอนกลางคือ

มณฑลหูหนาน ทางตะวันออก คือ มณฑลฝูเจี้ยน เจ้อเจียง และนครเซี่ยงไฮ้ ทางตะวันตก คือ มณฑลยูนนาน นครฉงชิ่ง และมณฑลเสฉวน ทางเหนือ คือ นครเทียนจิน และกรุงปักกิ่ง

ตารางที่ 4 สถิติการนำเข้าผลไม้ไทยของจีนในปี 2561-2562 (ผลไม้ที่มีปริมาณการนำเข้ามากกว่าหนึ่งพันตัน)

ผลไม้	ปริมาณนำเข้า (ตัน)			มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			มูลค่านำเข้าต่อกก. (ดอลลาร์สหรัฐ)	
	ปี 2561	ปี 2562	เปลี่ยนแปลง (%)	ปี 2561	ปี 2562	เปลี่ยนแปลง (%)	ปี 2561	ปี 2562
ทุเรียน	431,940	604,478	39.94	1,095.12	1,603.80	46.45	2.54 (82.07)	2.65 (82.28)
มังคุด	148,784	340,990	129.18	321.16	736.00	129.17	2.16 (69.79)	2.16 (67.07)
ลำไย	130,695	279,274	113.68	177.65	353.69	99.09	1.36 (43.94)	1.27 (39.43)
มะพร้าว	159,829	249,484	56.09	129.98	201.64	55.13	0.81 (26.17)	0.81 (25.15)
ลำไยอบแห้ง	79,941	114,127	42.76	120.00	144.32	20.27	1.50 (48.47)	1.26 (39.12)
กล้วย	22,901	14,478	-36.78	26.95	16.31	-39.48	1.18 (38.13)	1.13 (35.09)
สับปะรด	9,619	12,834	33.42	9.42	14.29	51.67	0.98 (31.66)	1.11 (34.47)
มะม่วง	4,958	8,566	72.77	6.14	10.37	68.88	1.24 (40.06)	1.21 (37.57)
ส้มโอ	4,066	5,547	36.42	7.76	10.14	30.79	1.91 (61.71)	1.83 (56.82)
เงาะ	1,439	1,653	14.87	3.86	4.35	12.64	2.68 (86.59)	2.63 (81.66)
น้อยหน่า	1,552	1,425	-8.18	5.12	4.72	-7.91	3.30 (106.62)	3.31 (102.78)

หมายเหตุ: 1. มูลค่านำเข้าต่อกก. ภายในวงเล็บหน่วยเป็นบาท

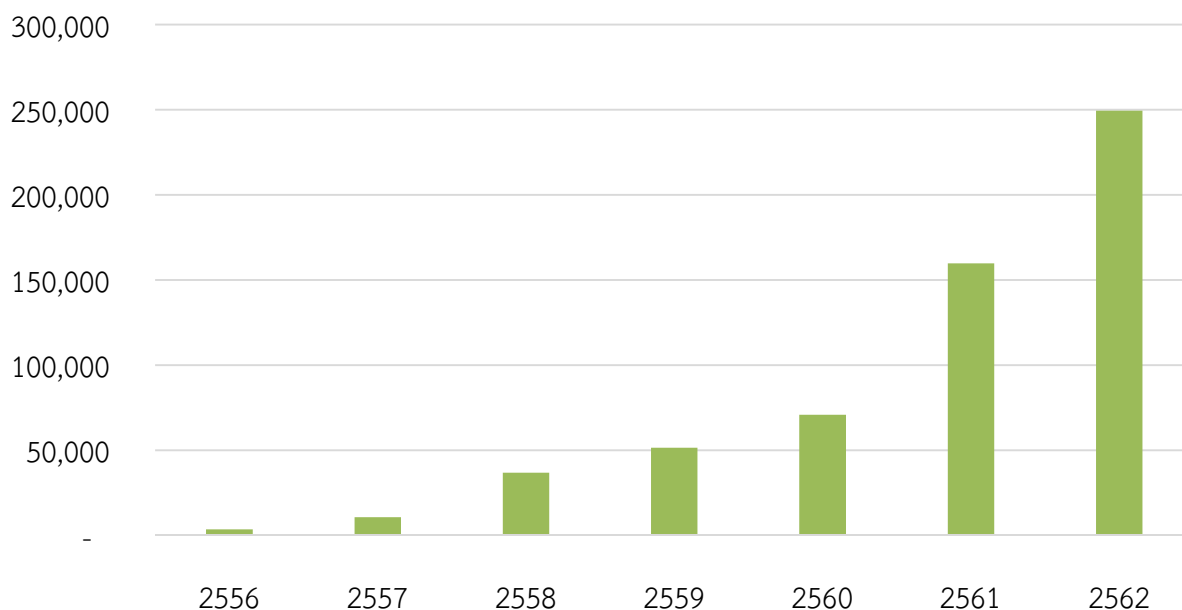
2. อัตรากลางเฉลี่ยในการแลกเปลี่ยนของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพฯ (ปี 2561 และ 2562 1 ดอลลาร์สหรัฐ ประมาณ 32.31 และ 31.05 บาท ตามลำดับ) อ้างอิงจากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th)

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาจากสถิติการนำเข้าผลไม้ไทยของจีนในปี 2562 ที่ผ่านมาพบว่า ผลไม้ที่จีนนำเข้าปริมาณมากที่สุดสี่อันดับแรก คือ ทุเรียน มังคุด ลำไย และมะพร้าว ในขณะที่มูลค่านำเข้าต่อหน่วยสูงสุด คือ น้อยหน่า ทุเรียน เงาะ และมังคุด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลไม้ที่จีนนำเข้าจากไทยมากที่สุดสี่อันดับแรก พบว่าในส่วนของทุเรียน มะพร้าว ลำไย และมังคุด มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.94 56.09 113.68 และ 129.18 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2561 เมื่อพิจารณาในส่วนของผลผลิตทุเรียนของไทย ในปี 2562 มีปริมาณ 1,017,097 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.86 เมื่อเทียบกับปี 2561 มีผลผลิตมังคุดปริมาณ 351,740 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 89.51 และผลผลิตลำไยปริมาณ 1,011,276 ตัน ลดลงร้อยละ 4.22 ซึ่งพบว่าการ

นำเข้าทุเรียนและมังคุดในปี 2562 เพิ่มขึ้นตามปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่การนำเข้าลำไยสดเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 114 สวนทางกับปริมาณผลผลิตที่ลดลงร้อยละ 4 สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกลำไยของไทยและการนำเข้าลำไยของจีนได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะได้กล่าวถึงในบทต่อไป

จากสถิติในปี 2562 พบว่ามูลค่าการนำเข้าผลไม้ไทยต่อหน่วยโดยเฉลี่ยของแต่ละชนิดนั้นมีมูลค่าใกล้เคียงกับปี 2561 เมื่อพิจารณาอัตราแลกเปลี่ยนในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่เมื่อพิจารณาที่สกุลเงินบาทพบว่ามูลค่าการนำเข้าผลไม้ไทยต่อหน่วยโดยเฉลี่ยของแต่ละชนิดนั้นส่วนใหญ่มีมูลค่าต่ำกว่าปี 2561 เนื่องจากการแข็งตัวของค่าเงินบาทที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้ามะพร้าวจากไทยของจีน ปี 2556-2562 (ตัน)

ผลไม้ที่มีศักยภาพและโอกาสในตลาดจีนอย่างมากในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา คือ มะพร้าว

(มะพร้าวในหมวด HS Code 0801.1200 Coconuts in the inner shell (endocarp), fresh or dried และ HS Code 0801.1990 Coconuts, other than dessicate) ซึ่งมะพร้าวที่ผู้บริโภคทั่วไปของจีนนิยมบริโภค คือ มะพร้าวอ่อน (มะพร้าวน้ำหอม) จากไทย โดยมีทั้งในรูปแบบของมะพร้าว (ควั่น) ซึ่งเป็นมะพร้าวอ่อนที่ลอกเปลือกเขียวออกโดยยังมีเปลือกขาวหุ้มอยู่ และมะพร้าว (เจียว) ซึ่งเป็นมะพร้าวอ่อนที่มีการลอกเปลือกขาวออกจนเหลือเพียงกะลา ในปี 2556 จีนมีการนำเข้ามะพร้าวจากไทยเพียง 3,542 ตัน ในปี 2557 มีการนำเข้า 10,591 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 198.97 เมื่อเทียบกับปี 2556 ในปี 2558 มีการนำเข้า 36,682 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 246.36 เมื่อเทียบกับปี 2557 ในปี 2559 มีการนำเข้า 51,504 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.41 เมื่อเทียบกับปี 2558 ในปี 2560 มีการนำเข้า 70,869 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.14 เมื่อเทียบกับปี 2559 ในปี 2561 มีการนำเข้า 159,829 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 121.43 เมื่อเทียบกับปี 2560 และในปี 2562 มีการนำเข้ามากถึง 249,484 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.09 เมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 69.44 เท่าเมื่อเทียบกับปี 2556 สะท้อนให้เห็นถึงความนิยมของผู้บริโภคจีนต่อมะพร้าวไทย ซึ่งหนึ่งในปัจจัยที่มีส่วนสำคัญก็เป็นผลจากนักท่องเที่ยวจีนจำนวนมากที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศไทยและติดใจในรสชาติของมะพร้าวไทย และการเปิด/ขยายสาขาของร้านอาหารไทยในจีนที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากขึ้นโดยในเมนูของร้านอาหารไทยก็มีมะพร้าวเป็นส่วนประกอบในอาหารและเครื่องดื่ม ส่งผลให้มีการบริโภคมะพร้าวจากไทยเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังนั้นจากแนวโน้มดังกล่าวจึงคาดการณ์ได้ว่ามะพร้าวยังคงมีโอกาสด้านการขยายตัวได้อีกมากในตลาดจีน โดยในปี 2562 ไทยผลิตมะพร้าวได้ 1.07 ล้านตัน เป็นมะพร้าวอ่อนกว่า 322,490 ตัน ซึ่งปัจจุบันมีการนำเข้ามะพร้าวมายังจีนกว่า 249,484 ตัน

ตอนที่ 2 ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้า

ในตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้า ราคาขายส่งและราคาขายปลีกของทุเรียน ลำไย และมังคุด ที่จำหน่ายในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว และตลาดโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว

ตลาดส่งออกทุเรียน ลำไย มังคุด และมะพร้าว ของไทย

ตารางที่ 5 ปริมาณการส่งออกทุเรียน ลำไย ลำไยอบแห้ง มังคุด และมะพร้าวของไทย
ไปประเทศ/เขตดินแดนสูงสุด 4 อันดับแรก ปี 2560-2562

ลำดับ	ประเทศ/เขต ดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2562 เทียบ 2561 (%)
		ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	
ทุเรียน					
รวม		488,716	496,943	655,346	31.88
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	134,769 (27.58%)	202,458 (40.74%)	375,299 (57.27%)	85.37
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	256,870 (52.56%)	187,656 (37.76%)	164,526 (25.11%)	-12.33
3	ฮ่องกง	80,736	89,804	101,348	12.85
4	ไต้หวัน	9,416	7,281	6,288	-13.64
ลำไย					
รวม		726,414	551,454	583,297	5.77
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	158,533 (21.82%)	133,191 (24.15%)	281,320 (48.23%)	111.22
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	429,327 (59.10%)	334,882 (60.73%)	196,656 (33.71%)	-41.28
3	อินโดนีเซีย	97,181	56,964	74,487	30.76
4	ฮ่องกง	25,521	14,602	21,348	46.20
ลำไยอบแห้ง					
รวม		213,981	205,320	164,575	-19.84
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	60,406 (28.23%)	82,205 (40.04%)	113,352 (68.88%)	37.89
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	145,778 (68.13%)	114,813 (55.92%)	48,938 (29.74%)	-57.38
3	อินโดนีเซีย	1,232	1,696	586	-65.48
4	มาเลเซีย	1,048	894	469	-47.56

ลำดับ	ประเทศ/เขต ดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2562 เทียบ 2561 (%)
		ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	
มังคุด					
รวม		205,467	186,091	408,314	119.42
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	52,198 (25.40%)	82,439 (44.30%)	290,601 (71.17%)	252.50
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	143,404 (69.79%)	96,427 (51.82%)	108,570 (26.59%)	12.59
3	ฮ่องกง	3,854	627	3,743	497.21
4	ลาว	3,022	4,250	2,390	-43.76
มะพร้าว (มะพร้าวในหมวด HS Code 080112 Coconuts in the inner shell (endocarp), fresh or dried และ HS Code 080119 Coconuts, other than dessicate)					
รวม		117,886	153,858	202,837	31.83
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	60,890 (51.65%)	95,969 (62.37%)	148,653 (73.29%)	54.90
2	สหรัฐอเมริกา	22,087	23,743	22,972	-3.25
3	ฮ่องกง	9,496	11,635	10,468	-10.32
4	ออสเตรเลีย	5,123	4,367	3,985	-8.76

จากตารางที่ 5 พบว่า ในปี 2562 โครงสร้างตลาดส่งออกผลไม้ของไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้า โดยภายหลังจากที่ระบบการตรวจสอบและกักกันโรคของจีนได้รวมเข้ากับระบบศุลกากรเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2561 ทำให้การดำเนินการตรวจสอบและกักกันผลไม้ที่นำเข้าจากต่างประเทศมีความเข้มงวดและปฏิบัติตามพิธีสารต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด รวมถึงมีการตรวจสอบการลักลอบและการปลอมแปลงสินค้าเพื่อใช้สิทธิของชาวชายแดนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การนำเข้าสินค้าเป็นไปอย่างมีระบบและระเบียบที่ชัดเจน จึงพบว่าสถิติการส่งออกผลไม้ไทยในปี 2562 สอดคล้องตามสภาพความเป็นจริงของตลาดผู้บริโภคปลายทางที่คือตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดส่งออกผลไม้หลักของไทย

เมื่อพิจารณาเชิงปริมาณของการส่งออก ในส่วนของทุเรียน ตลาดส่งออกหลักของไทยคือจีน โดยมีการส่งออกทุเรียนไปยังจีน 375,299 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.27 ของปริมาณการส่งออกทุเรียนทั้งหมดของไทย เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 85.37 เมื่อเทียบกับปี 2561 ในขณะที่ส่งออกไปเวียดนาม 164,526 ตัน ลดลงร้อยละ 12.33 เมื่อพิจารณาการส่งออกในช่วงปี 2560-2562 พบว่ามีการส่งออกทุเรียนไปเวียดนามลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่แนวโน้มการส่งออกไปตลาดจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากความเข้มงวดของการตรวจสอบกักกันของจีนในการนำเข้าผลไม้ตามที่กล่าวข้างต้น โดยในปี 2562 มีการส่งออกทุเรียนไปจีนเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 178.48 เมื่อเทียบกับปี 2560 ในขณะที่การส่งออกทุเรียนไปยังฮ่องกงซึ่งเป็นตลาดและเส้นทางการขนส่งดั้งเดิมปริมาณ 101,348 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.85 ซึ่งไม่น่าจะเป็นการบริโภคในฮ่องกงทั้งหมด คาดว่าทุเรียนที่แจ้งว่าส่งออกไปยังฮ่องกง บางส่วนมีการจำหน่ายในฮ่องกงเอง และมีจำนวนมากที่ส่งผ่าน (transshipment) ทางรถยนต์ผ่านด่านเมืองเซินเจิ้นเข้าไปยังจีน อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกทุเรียนไปฮ่องกงก็จะต้องขอใบรับรองสุขอนามัยพืชจากกรมวิชาการเกษตรสำหรับทุเรียนที่ส่งออกไปฮ่องกงและต้องการส่งต่อเข้าไปยังจีนด้วยเช่นกัน

ในส่วนของลำไย ตลาดส่งออกหลักของไทยในปี 2562 คือ จีน มีปริมาณการส่งออกลำไยไปจีนมากถึง 281,320 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 111.22 เมื่อเทียบกับปี 2561 เมื่อพิจารณาการส่งออกในช่วงปี 2560-2562 พบว่ามีการส่งออกลำไยไปจีนในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากสัดส่วนร้อยละ 21.82 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 48.23 ในขณะที่สัดส่วนการส่งออกไปเวียดนามมีแนวโน้มลดลง

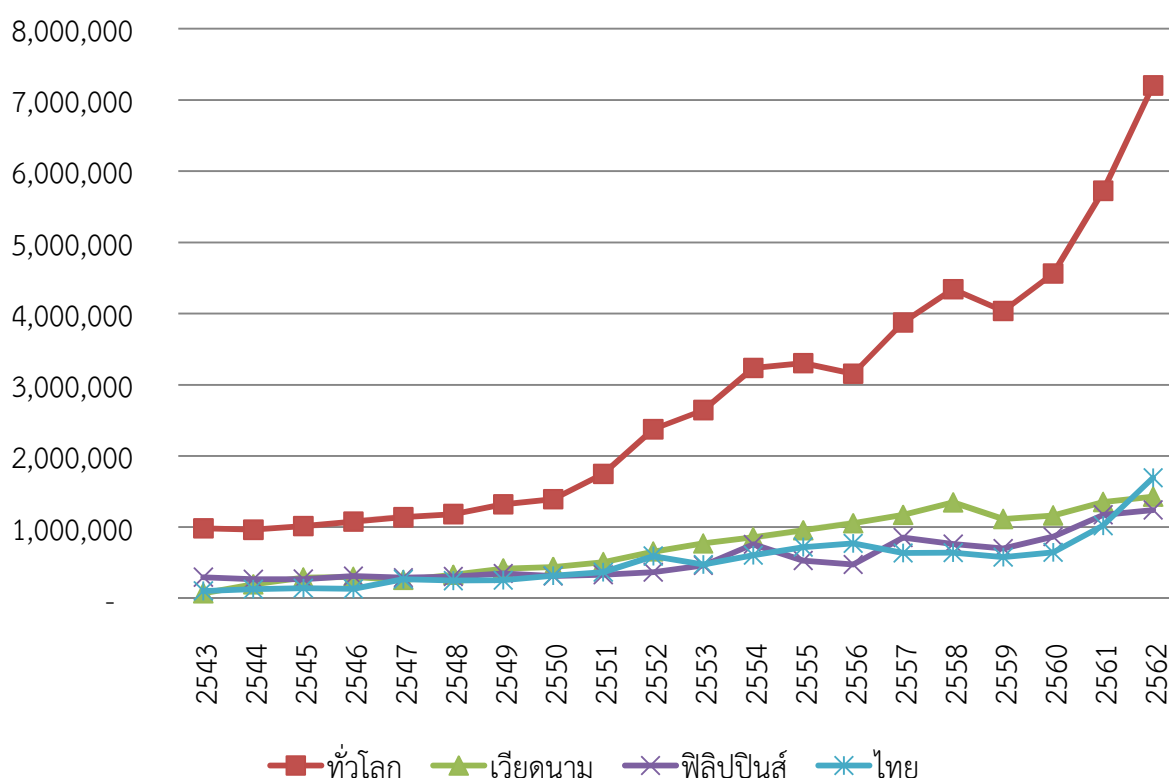
ในส่วนของลำไยอบแห้ง พบว่าในช่วงปี 2560-2561 ตลาดส่งออกหลักของไทยคือ เวียดนาม โดยมีสัดส่วนของการส่งออกลำไยอบแห้งไปยังเวียดนามมากกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณการส่งออกลำไยอบแห้งทั้งหมดของไทย ในขณะที่ในปี 2562 ตลาดส่งออกหลักของไทยคือ จีน พบว่าในช่วงปี 2560-2562 มีการส่งออกลำไยอบแห้งไปจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2562 มีการส่งออกไปจีนมากถึง 113,352 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.89 เมื่อเทียบกับปี 2561 คิดเป็นสัดส่วนการส่งออกลำไยมากถึงร้อยละ 68.88 ของปริมาณการส่งออกลำไยอบแห้งของไทย ในขณะที่มีการส่งออกไปเวียดนามลดลงอย่างมากเหลือเพียง 48,938 ตัน ลดลงร้อยละ 57.38 โดยสัดส่วนการส่งออกลดลงเหลือร้อยละ 29.74

ในส่วนของมังคุด ตลาดส่งออกหลักของไทยในปี 2562 คือ จีน มีปริมาณการส่งออกมังคุดไปจีน 290,601 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 252.50 โดยมีสัดส่วนการส่งออกไปจีนสูงถึงร้อยละ 71.17 ของปริมาณการส่งออกมังคุดของไทย ในขณะที่มีสัดส่วนของการส่งออกไปเวียดนามลดลงเหลือเพียงร้อยละ 26.59 โดยแนวโน้มการส่งออกไปตลาดจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และส่งออกไปเวียดนามลดลง

ในส่วนของมะพร้าว ตลาดส่งออกหลักของไทยในปี 2562 คือ จีน มีปริมาณการส่งออกมะพร้าวไปจีน 148,653 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.90 เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยมีสัดส่วนของการส่งออกไปจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2562 มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 73.29 ในขณะที่มีการส่งออกไปสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และฮ่องกง ลดลงร้อยละ 3.25 8.76 และ 10.32 ตามลำดับ

การนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ของจีน

ปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ของจีน
ปี 2543-2562 ในภาพรวมและตลาดนำเข้าสูงสุด 3 ลำดับแรก (ตัน)

ประเทศจีนมีการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา (ปี 2543-2562) พบว่าในปี 2543 จีนนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ปริมาณ 984,041 ตัน ในขณะที่ในปี 2562 นำเข้าปริมาณมากถึง 7,203,934 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 632.08 เมื่อเทียบกับปี 2543 โดยพบว่าจีนมีการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 อย่างมากในปี 2561 และ 2562 โดยมีการนำเข้าปริมาณ 5,724,940 และ 7,203,934 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.47 และ 25.83 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยรักษาการเติบโตที่ระดับร้อยละ 25 สองปีต่อเนื่องกัน สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสและศักยภาพของตลาดจีนในการบริโภคผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 เป็นอย่างดี

ที่ผ่านมาพบว่าจีนมีการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 จากประเทศเวียดนามมากที่สุด ในขณะที่อันดับสองและสามจะสลับระหว่างประเทศไทยและฟิลิปปินส์ แต่อย่างไรก็ดี พบว่าในปี 2562 จีนมีการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 จากประเทศไทยมากที่สุด ปริมาณมากถึง 1,694,597 ตัน รองลงมาเป็นเวียดนาม 1,427,488 ตัน และฟิลิปปินส์ 1,242,001 ตัน ซึ่งปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นอย่างมากก็มาจากการผลิตของผลไม้ไทยที่เพิ่มขึ้น และน่าจะเป็นผลจากการที่จีนมีความเข้มงวดในการตรวจสอบและกักกันผลไม้ตามที่ได้กล่าวถึงในบทที่แล้วด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าทุเรียน ลำไย ลำไยอบแห้ง มังคุด และมะพร้าวของจีน
จากประเทศ/เขตดินแดนสูงสุด 4 อันดับแรก ปี 2560-2562

ลำดับ	ประเทศ/เขต ดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2562 เทียบ 2561 (%)
		ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	
ทุเรียน					
รวม		224,381	431,940	604,478	39.94
1	ไทย (เทียบสัดส่วน)	224,224 (99.93%)	431,940 (100%)	604,478 (100%)	39.94
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	156 (0.07%)	-	-	-
ลำไย					
รวม		528,785	456,602	406,441	-10.99
1	ไทย (เทียบสัดส่วน)	186,184 (35.21%)	130,695 (28.62%)	279,274 (68.71%)	113.68
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	342,486 (64.77%)	325,907 (71.38%)	127,167 (31.29%)	-60.98
3	ลาว	115	-	-	-
ลำไยอบแห้ง					
รวม		57,850	83,965	114,182	35.99
1	ไทย (เทียบสัดส่วน)	53,844 (93.08%)	79,941 (95.21%)	114,127 (99.95%)	42.76
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	4 (0.01%)	-	28 (0.02%)	-

ลำดับ	ประเทศ/เขต ดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2562 เทียบ 2561 (%)
		ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	
3	ฮ่องกง	-	22	27	24.49
4	เมียนมา	4,000	4,000	-	-
มังคุด					
รวม		71,141	159,044	364,490	129.18
1	ไทย (เทียบสัดส่วน)	70,869 (99.62%)	148,784 (93.55%)	340,990 (93.55%)	129.18
2	อินโดนีเซีย (เทียบสัดส่วน)	-	7,474 (4.70%)	19,490 (5.35%)	160.76
3	มาเลเซีย (เทียบสัดส่วน)	271 (0.38%)	2,786 (1.75%)	4,011 (1.10%)	43.93
มะพร้าว (มะพร้าวในหมวด HS Code 080112 Coconuts in the inner shell (endocarp), fresh or dried และ HS Code 080119 Coconuts, other than dessicate)					
รวม		381,852	451,145	659,670	46.22
1	ไทย (เทียบสัดส่วน)	72,179 (18.90%)	159,829 (35.43%)	249,484 (37.82%)	56.09
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	38,698 (10.13%)	95,897 (21.26%)	226,508 (34.34%)	136.20
3	อินโดนีเซีย (เทียบสัดส่วน)	243,796 (63.85%)	186,637 (41.37%)	168,916 (25.61%)	-9.49
4	ฟิลิปปินส์	18,212	8,604	14,593	69.61

จากตารางที่ 2 และ 6 พบว่าจีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนผลสดได้เฉพาะจากประเทศไทย เท่านั้น ดังนั้นตามข้อมูลจึงปรากฏเฉพาะข้อมูลการนำเข้าทุเรียนจากไทยเท่านั้น ในส่วนของลำไยสด จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากประเทศไทย เวียดนาม เมียนมา อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ในปี 2562 มีการนำเข้าลำไยสดจากไทยเป็นสัดส่วนร้อยละ 68.71 ของการนำเข้าลำไยสดทั้งหมดของจีน ในส่วนของลำไยอบแห้ง จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากประเทศไทย เวียดนาม เมียนมา ลาว และจีนไต้หวัน ในปี 2562 มีการนำเข้าลำไยอบแห้งจากไทยเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.95 ของการนำเข้าลำไยอบแห้งทั้งหมดของจีน ในส่วนของมังคุด จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมา และเวียดนาม ในปี 2562 มีการนำเข้ามังคุดจากไทยเป็นสัดส่วนร้อยละ 93.55 ของการนำเข้ามังคุดทั้งหมดของจีน และในส่วนของมะพร้าว ในหมวด HS Code 080112 Coconuts in the inner shell (endocarp), fresh or dried และ HS Code 080119 Coconuts, other than dessicate จีนอนุญาตให้นำเข้ามะพร้าวผลสดได้เฉพาะจากประเทศไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และจีนไต้หวัน เท่านั้น ในขณะที่อนุญาตให้นำเข้ามะพร้าวผลแห้ง (มะพร้าวแก่) ได้จากประเทศ เวียดนาม ไทย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมา ศรีลังกา และสหรัฐอเมริกา ในปี 2562 มีการนำเข้ามะพร้าวจากไทยเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.82 ของการนำเข้ามะพร้าวทั้งหมดของจีน

ชาวจีนมีแนวโน้มบริโภคผลไม้ไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการที่ประชาชนมีกำลังบริโภค และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยนอกจากปัจจัยของคุณภาพความปลอดภัยของผลไม้และรสชาติของผลไม้ไทยเองแล้ว ปัจจัยหนึ่งที่มีผลไม่น้อยก็คือการที่ชาวจีนเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และได้มีโอกาสรับประทานผลไม้ไทยที่หลากหลายชนิดในประเทศไทยในช่วงของการท่องเที่ยว เมื่อกลับมาถึงก็ยังติดใจในรสชาติและมีการซื้อหาบริโภคในจีนอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 7 สถิติผลไม้ 4 ชนิดแรกที่จีนนำเข้าจากไทยมากที่สุด แสดงปริมาณผลผลิตของไทย ราคาที่เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวน ปริมาณที่จีนนำเข้า และมูลค่านำเข้าต่อกก. ในปี 2561-2562

ผลไม้	ปี 2561				ปี 2562			
	ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)	ราคา ที่ เกษตรกร ขายได้ (บาท/กก.)	ปริมาณ นำเข้า (ตัน)	มูลค่า นำเข้าต่อ กก. (บาท/กก.)	ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)	ราคา ที่ เกษตรกร ขายได้ (บาท/กก.)	ปริมาณ นำเข้า (ตัน)	มูลค่า นำเข้าต่อ กก. (บาท/กก.)
ทุเรียน	759,828 14.59%	78.16 8.84%	431,940 92.64%	82.07 -1.70%	1,017,097 33.86%	99.86 27.76%	604,478 39.94%	82.28 0.26%
มังคุด	185,607 -17.23%	43.57 8.65%	148,784 109.94%	69.79 -0.19%	351,740 89.51%	29.02 -33.39%	340,990 129.18%	67.07 -3.90%
ลำไย	1,055,847 1.60%	26.72 19.55%	130,695 -29.80%	43.94 -0.41%	1,011,276 -4.22%	26.00 -2.69%	279,274 113.68%	39.43 -10.26%
มะพร้าว	n/a	n/a	159,829 121.43%	26.17 -10.35%	n/a	n/a	249,484 56.09%	25.15 -3.90%

จากตารางที่ 7 พบว่าในปี 2562 ทุเรียนมีปริมาณแนวโน้มผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายพื้นที่เพาะปลูกเมื่อปี 2556 เริ่มทยอยให้ผลผลิต กอรปกับสภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการออกดอกติดผล และการดูแลต้นทุเรียนของเกษตรกรเนื่องจากราคาทุเรียนที่ดี โดยราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองทะเลเกรดที่เกษตรกรขายได้หน้าสวนเพิ่มขึ้นเกือบแตะราคา 100 บาทต่อกก. เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 27.76 เมื่อเทียบกับปี 2561 แม้ว่าจะมีปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 33.86 เมื่อเทียบกับปี 2561 ก็ตาม ซึ่งเป็นผลจากการที่ตลาดจีนยังคงมีความต้องการทุเรียนในระดับสูง ในส่วนของลำไยมีปริมาณผลผลิตลดลงเล็กน้อยเนื่องจากปริมาณฝนลดลง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง และทำให้ผลผลิตโดยรวมลดลง โดยราคาลำไยเกรด A ที่

เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวนอยู่ที่ 26.00 บาทต่อกก. ลดลงร้อยละ 2.69 เมื่อเทียบกับปี 2561 ในขณะที่มังคุดมีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลรวมเพิ่มขึ้นในทุกภาค จากการขยายเนื้อที่ปลูกใหม่ในปี 2555 ซึ่งเริ่มให้ผลในปี 2562 ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีฝนตกอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2561 ทำให้ต้นมังคุดออกผลน้อย ต้นมังคุดได้รับน้ำเต็มที่และมีเวลาสะสมอาหารนานขึ้น ต้นจึงสมบูรณ์พร้อมสำหรับการออกดอก ประกอบกับสภาพอากาศเอื้ออำนวย ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตในปี 2562 เพิ่มขึ้น โดยราคามังคุดเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวนอยู่ที่ 29.02 บาทต่อกก. ลดลงร้อยละ 33.39 เมื่อเทียบกับปี 2561 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ประกอบกับคุณภาพของผลผลิตไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด เช่น ผลผลิตขนาดเล็ก เนื้อแก้ว ยางไหล และผิวลาย เป็นต้น

ในส่วนของการนำเข้าผลไม้จากไทยของจีนสูงสุด 4 รายการแรก คือ ทุเรียน มังคุด ลำไย และมะพร้าว จากสถิติการนำเข้าของจีนพบว่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในทุกชนิด โดยมีการนำเข้าทุเรียน มะพร้าว ลำไย และมังคุด ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.94 56.09 113.68 และ 129.18 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2561

เมื่อพิจารณาที่มูลค่าของการนำเข้าทางฝั่งจีน พบว่ามูลค่านำเข้าต่อกก. ของลำไย และมังคุด ในปี 2562 สูงกว่าราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวนทั่วไปประมาณร้อยละ 51.65 และ 131.12 ตามลำดับ เนื่องจากผลไม้ก่อนส่งออกต้องมีการคัดเลือกรักษาคุณภาพของผลไม้โดยนำเกรดดีส่งออก ผ่านกระบวนการในการยืดอายุในการเก็บรักษา การจัดบรรจุภัณฑ์ และการขนส่ง ทำให้มีการเพิ่มมูลค่าของผลไม้ตามลำดับ ในขณะที่มูลค่านำเข้าต่อกก. ของทุเรียน ต่ำกว่าราคาเฉลี่ยทุเรียนหอมทองเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวนร้อยละ 17.60 นั้นแสดงให้เห็นว่าจีนมีการนำเข้าทุเรียนพันธุ์อื่น ๆ ของไทยที่ราคาต่ำกว่าทุเรียนพันธุ์หอมทองจำนวนมากด้วยเช่นกัน เช่น ทุเรียนพันธุ์ชะนีเกรดเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวนราคากก.ละ 63.37 เป็นต้น โดยเมื่อนำเข้ามูลค่านำเข้าของผลไม้ก็จะใช้ราคาพึงชำระอากรที่ศุลกากรจีนเป็นผู้ประเมิน ประกอบกับมูลค่าที่ผู้นำเข้าแจ้ง เพื่อใช้ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 9 อีกด้วย

ในประเทศจีนก็เหมือนกับในประเทศต่าง ๆ ที่มีตลาดกลางในการซื้อขายส่งผลไม้ที่ผลิตได้ในประเทศและผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศ ตลาดกลางซื้อขายส่งผลไม้ที่ใหญ่ที่สุดของจีนอยู่ที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานในนครกว่างโจว มีปริมาณการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60-70 ของปริมาณการนำเข้าผลไม้ของจีน ร้อยละ 30-35 ของผลไม้นำเข้าเป็นผลไม้ไทย โดยผลไม้ไทยที่ส่งออกไปยังประเทศจีนร้อยละ 60-70 ส่งผ่านตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน ก่อนกระจายไปยังมณฑลต่าง ๆ ทั่วประเทศจีน

สำหรับผู้บริโภคชาวจีนทั่วไปหากจะเลือกซื้อผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศนั้นก็จะสะดวก เนื่องด้วยปัจจุบันห้างโมเดิร์นเทรดในเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศจีน อาทิ AEON, LOTUS, VANGUARD, FRIENDSHIP, HUALIAN, YONGHUI (PARKNSHOP ถูกซบเปอร์มาร์เก็ต YONGHUI ชื่อหุ่นโป), WALMART, CARREFOUR รวมถึงร้านจำหน่ายผลไม้ของบริษัท Shenzhen Pagoda Industrial Development จำกัด ซึ่งจำหน่ายผลไม้ระดับพรีเมียมที่มีสาขากว่า 4,000 สาขาทั่วประเทศจีน ต่างก็มีจำหน่ายผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งผลไม้ไทยก็เป็นหนึ่งในผลไม้ที่ห้างโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ เลือกสรรที่จะนำไปจัดจำหน่ายให้ผู้บริโภค

ทุเรียน

จีนเป็นตลาดส่งออกทุเรียนที่สำคัญของไทย ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่สามารถทดแทนด้วยผลไม้ชนิดอื่นได้ โดยชาวจีนจัดให้ทุเรียนเป็น “水果王” (ส่วยกั๋วหวัง) หรือก็คือ “King of Fruit” เนื่องจากเป็นผลไม้ที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ด้วยลักษณะเฉพาะและคุณภาพของทุเรียนไทยทำให้ผู้บริโภคชาวจีนตอบรับและนิยมรับประทานทุเรียนเพิ่มมากขึ้น ในนครกว่างโจวสามารถพบเห็นร้านและบูธจำหน่ายทุเรียนไทยโดยเฉพาะ กระจายอยู่ทั่วไปในช่วงที่ทุเรียนไทยออกผลผลิต นอกจากนี้ ร้านอาหารและ

กัตตาการในจีนก็มีการนำทุเรียนไปประยุกต์ในเมนูอาหารคาวและหวานด้วย เช่น พืชชาทุเรียน พัพพัทุเรียน พายทุเรียน เป็นต้น ในปัจจุบันจีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทยเท่านั้น ในขณะที่อนุญาตให้นำเข้าทุเรียนแช่แข็งได้จากประเทศไทยและมาเลเซีย ทั้งนี้ จีนและมาเลเซียได้มีการลงนามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการตรวจกักกันทุเรียนมาเลเซียแช่แข็งที่ส่งเข้าจีน เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2561 ซึ่งนอกจากเนื้อทุเรียนแช่แข็งแล้ว ยังได้รวมทุเรียนติดเปลือกแช่แข็งทั้งลูกที่เป็นไปตามข้อกำหนดฯ ในพิธีสารด้วย หลังจากนั้นทางศุลกากรแห่งชาติจีนจึงได้ดำเนินเรื่องการตรวจรับรองสวนและโรงคัดบรรจุทุเรียนแช่แข็งของมาเลเซีย และได้ประกาศเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2562 ว่าทุเรียนแช่แข็งของมาเลเซียทั้งลูก (รวมติดเปลือก) ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดในการตรวจกักกันสามารถนำเข้าจีนได้ โดยปัจจุบันมีโรงคัดบรรจุทุเรียนแช่แข็งทั้งลูกของมาเลเซียที่ได้รับขึ้นทะเบียนส่งออกมาจีนจำนวน 14 ราย

ตารางที่ 8 ปริมาณการนำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการนำเข้า (%)
	รวมทั้งหมด	604,478	100
1	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	261,791	43.31
2	มณฑลกว่างตุง	208,761	34.54
3	มณฑลยูนนาน	53,603	8.87
4	มณฑลเจ้อเจียง	18,605	3.08
5	มณฑลหูหนาน	15,783	2.61
6	มณฑลเสฉวน	13,479	2.23
7	นครฉงชิ่ง	10,371	1.72
8	มณฑลส่านซี	7,341	1.21
9	มณฑลฝูเจี้ยน	6,118	1.01
10	มณฑลไห่หนาน	4,736	0.78
11	มณฑลเจียงซู	1,492	0.25
12	นครเซี่ยงไฮ้	994	0.16
13	มณฑลชานตง	919	0.15
14	กรุงปักกิ่ง	456	0.08
15	เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน	18	0.00
16	มณฑลเหลียวหนิง	11	0.00

จากตารางที่ 8 พบว่าการนำเข้าทุเรียนของไทยกว่าร้อยละ 43.31 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในเขตฯ กว่างซีจ้วง ร้อยละ 34.54 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกว่างตุง และร้อยละ 8.87 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน สะท้อนให้เห็นว่าการขนส่งทุเรียนจากไทยไปจีนในปี 2562 ส่วนใหญ่ใช้เส้นทางการขนส่งทางบกจากไทย ผ่านลาว เวียดนาม และเข้าจีนที่เขตฯ กว่างซีจ้วง เนื่องจากการขนส่งทุเรียนทางรถยนต์มีความคล่องตัวและใช้ระยะเวลาในการขนส่งเร็วกว่าการขนส่งทางเรือ สามารถตอบสนองกับความต้องการของตลาดโดยเฉพาะการค้าผ่านช่องทางออนไลน์ โดยผู้นำเข้า/ผู้ขายรับคำสั่งซื้อจากผู้ซื้อผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ล่วงหน้าเมื่อสินค้ามาถึงที่ด่านก็จะกระจายขนส่งให้กับลูกค้าโดยพัสดุด่วนต่อไป ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการบริหารจัดการการขายและการจัดเก็บสินค้าลงได้ด้วยเช่นกัน แม้ว่าการค้าในรูปแบบออนไลน์ดังกล่าวโดยผู้นำเข้ารายย่อย

อาจจะยังมีปริมาณการจำหน่ายไม่ได้มากเท่ากับผู้เล่นเจ้าหลักในตลาดอย่างอาลีบาบา แต่ก็มีแนวโน้มของการจำหน่ายโดยผู้นำเข้ารายย่อยเพิ่มขึ้นตามสภาพความต้องการของตลาดการค้าออนไลน์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน

เมื่อพิจารณาจากสถิติการนำเข้าทุเรียนโดยผู้จดทะเบียนบริษัทในเขตการปกครองระดับมณฑลต่าง ๆ ของจีน พบว่าจะอนุมานได้ว่าตลาดทุเรียนของไทยส่วนใหญ่อยู่ทางมณฑลตอนใต้ของจีน โดยเฉพาะมณฑลกว่างตุง ซึ่งเป็นมณฑลที่มีประชากรมากที่สุดของจีนกว่า 115 ล้านคน และมีสภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต้น ๆ ของจีน (ไม่นับเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนานที่มีปริมาณการนำเข้ามากแต่ก็น่าจะเป็นการนำเข้าเพื่อกระจายต่อไปยังผู้ค้าส่งมณฑลอื่น ๆ ของจีน) ตลาดทางภาคตะวันออกคือมณฑลเจ้อเจียง ในขณะที่ตลาดที่น่าสนใจไม่น้อยคือ ตลาดทางตอนกลางและตะวันตกของจีน ได้แก่ มณฑลหูหนาน เสฉวน และนครฉงชิ่ง ซึ่งมีผู้นำเข้าทุเรียนที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลดังกล่าวนำเข้าทุเรียนรวม 39,633 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.56 ของการนำเข้าทุเรียนจากไทยของจีน สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการขยายตลาดทุเรียนในภาคกลางและตะวันตกของจีน

ในขณะที่การนำเข้าทุเรียนโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีน้อย เนื่องจากการขนส่งทางเรือต้องใช้เวลาในการขนส่งนานและเที่ยวเรือมีจำนวนน้อย อย่างไรก็ตาม พบว่าทุเรียนเกรดพรีเมียมก็มีการส่งทางเครื่องบินไปยังเมืองใหญ่ ๆ ของจีน เช่น กรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ และนครกว่างโจว เช่นกัน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีผลผลิตทั้งปี มีมากในช่วงเดือนเมษายน-สิงหาคม 2. มีเนื้อที่ให้ผลผลิต 724,730 ไร่ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็นผลไม้ที่ให้ผลผลิตต่อไร่มากที่สุดประมาณ 1,403 กก. 3. เป็นผลไม้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่สามารถทดแทนด้วยผลไม้ชนิดอื่นได้	1. การเก็บผลผลิตและการขนส่งหากไม่ระวังก็จะทำให้ผลผลิตเสียหายได้ อาทิ การขึ้นราดำในทุเรียน 2. อายุในการเก็บรักษาผลทุเรียนประมาณ 2 สัปดาห์ แต่ต้องควบคุมอุณหภูมิที่ 15 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 85-90 หากไม่ได้อยู่ในสภาพข้างต้นอายุในการเก็บรักษาก็จะสั้นลง
โอกาส	อุปสรรค
1. เป็นผลไม้ที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ในเชิงพาณิชย์ ต้องนำเข้าทั้งหมด โดยปัจจุบันทางการจีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทยเท่านั้น 2. การส่งเสริมพัฒนาพันธุ์ทุเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดระดับบนของจีน 3. การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมทุเรียนพันธุ์อื่น ๆ ของไทยในตลาดจีน นอกจากพันธุ์หมอนทองที่มีจำหน่ายทั่วไปในตลาด	1. เวียดนามมีการปลูกทุเรียนมากทางใต้ของประเทศ โดยมีการปลูกเพื่อป้อนตลาดจีนโดยเฉพาะ โดยหลังจากการรวมงานด้านการตรวจสอบกักกันเข้า กับศุลกากรทำให้ทุเรียนเวียดนามไม่สามารถส่งเข้าจีนผ่านทางจุด/ตลาดผ่อนปรนชายแดนได้ แต่ก็พบว่าบางส่วนมีการลักลอบ และบางส่วนมีการสวมสิทธิเป็นทุเรียนของไทย อย่างไรก็ตาม ทางกรมเวียดนามกำลังอยู่ระหว่างการผลักดันกับทางการจีนให้เวียดนามสามารถส่งออกทุเรียนไปยังจีนได้เช่นกัน 2. ทุเรียนมาเลเซียพันธุ์คูนยิต (Kunyat) ได้รับการขนานนามว่าเป็นราชาทุเรียนของมาเลเซีย (Musang King Durian) มีกลิ่นฉุน รสหวานจัด และมีเม็ดขนาดเล็ก กำลังได้รับความนิยมในตลาดระดับสูงของจีน ปัจจุบันจีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียน

	ทั้งผลแช่แข็งของมาเลเซียมาจำหน่ายในตลาดจีนได้ 3. เกษตรกรในมณฑลไห่หนานประสบผลความสำเร็จเป็นครั้งแรกในการทดลองปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองและมุซางคิงในอำเภอปกครองตนเองชนชาติหลีและเหมียวเป่าถึง จำนวน 40 ต้น ซึ่งให้ผลผลิตประมาณ 150 กก. เมื่อเดือนพฤษภาคม 2562 แม้ว่าปัจจุบันยังไม่มีผลผลิตในเชิงพาณิชย์ แต่ก็มีเริ่มส่งเสริมให้เกษตรกรในมณฑลไห่หนานเพาะปลูกทุเรียนพันธุ์มุซางคิงเนื่องจากราคาของทุเรียนมุซางคิงสูงกว่าพันธุ์อื่น ๆ ที่จำหน่ายในตลาดจีน ตลาดมีความต้องการสูงในขณะที่ผลผลิตที่มีป้อนตลาดจีนมีน้อยโดยมีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนในมณฑลไห่หนานมากกว่า 3,000 ไร่ คาดว่าจะให้ผลผลิตในอีก 4-5 ปีข้างหน้า
--	---

ผลิตภัณฑ์ทุเรียนมุซางคิงของมาเลเซีย

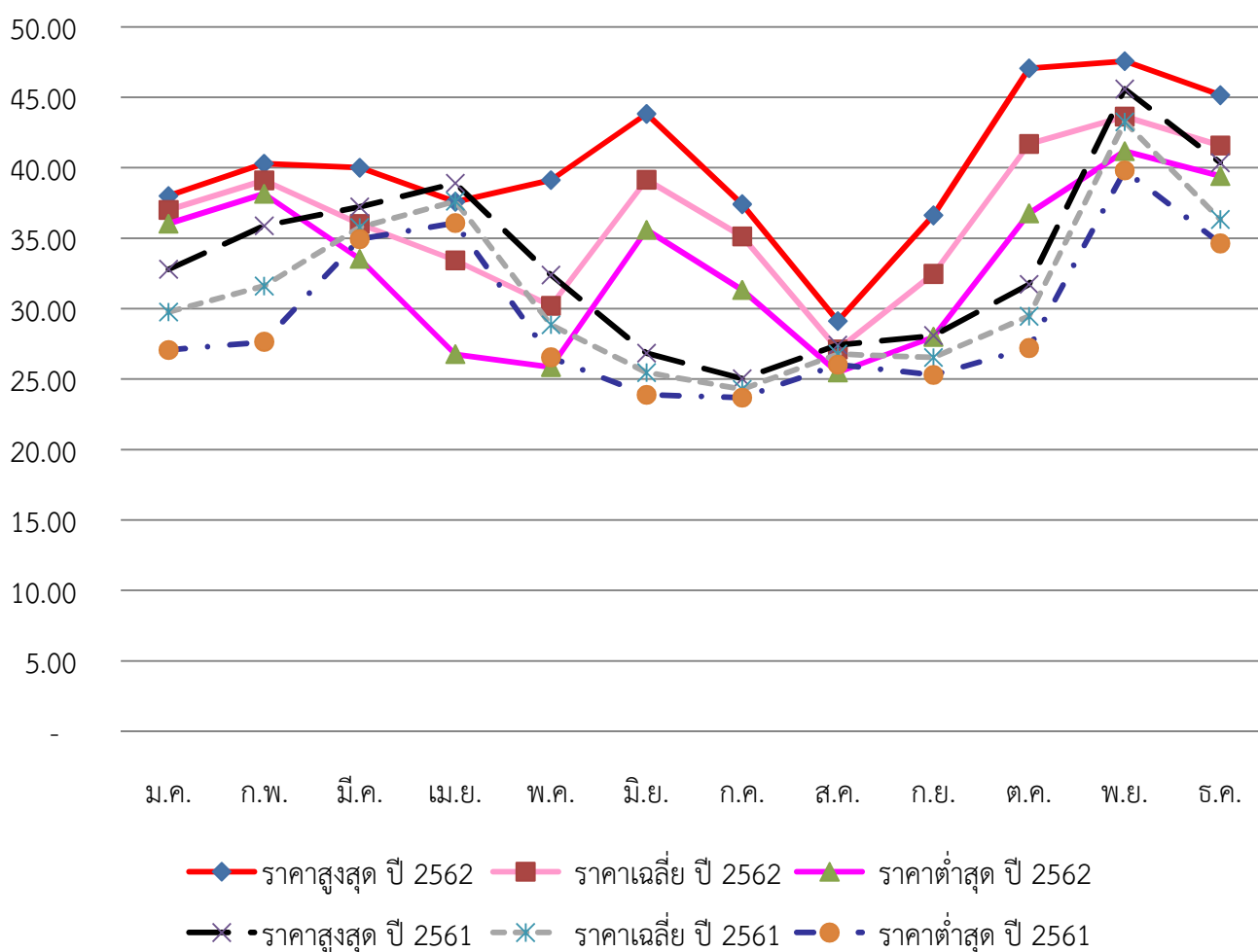

แปลงเพาะต้นกล้าทุเรียนมุซางคิง 10,000 ต้นที่มณฑลไห่หนาน

ตารางที่ 9 ราคาขายส่งทุเรียนไทยที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณนำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2561-2562

ราคาขายส่งทุเรียน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุดปี 2562	38.00	40.29	40.00	37.59	39.12	43.82	37.41	29.12	36.62	47.06	47.56	45.15	40.14
ราคาเฉลี่ยปี 2562	37.00	39.11	36.02	33.43	30.20	39.15	35.12	27.11	32.47	41.68	43.64	41.57	36.37
ราคาต่ำสุดปี 2562	36.03	38.15	33.53	26.76	25.85	35.59	31.32	25.47	28.00	36.76	41.18	39.41	33.17
ปริมาณนำเข้าปี 2562	10,934	16,697	52,673	126,770	113,202	27,182	50,354	126,823	47,783	13,588	6,992	11,479	604,478
ปริมาณผลผลิตปี 2562	17,697	19,223	38,446	227,016	167,211	75,570	107,304	229,762	76,282	14,443	16,986	27,156	1,017,097
ราคาสูงสุดปี 2561	32.79	35.88	37.22	38.90	32.38	26.84	25.03	27.41	28.09	31.72	45.59	40.35	33.52
ราคาเฉลี่ยปี 2561	29.76	31.61	35.76	37.62	28.85	25.46	24.28	26.78	26.54	29.46	43.26	36.33	31.31
ราคาต่ำสุดปี 2561	27.06	27.65	34.94	36.07	26.54	23.88	23.68	26.03	25.29	27.21	39.81	34.63	29.40
ปริมาณนำเข้าปี 2561	3,489	2,940	11,125	62,137	84,011	63,587	44,429	78,792	48,693	10,418	8,395	13,925	431,940
ปริมาณผลผลิตปี 2561	8,662	11,093	30,241	133,730	160,780	114,278	99,841	127,879	35,560	12,613	14,741	10,410	759,828

กราฟแสดงราคาขายส่งทุเรียนรายเดือนของปี 2561-2562 (หยวน/กก.)

จากตารางที่ 9 พบว่าในปี 2562 ช่วงเดือนที่มีการนำเข้าทุเรียนมากสอดคล้องกับผลผลิตของไทยที่ออกมาก คือช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม และสิงหาคม จึงเป็นช่วงที่ราคาซื้อขายต่ำในช่วงปีตามกลไกตลาด โดยในช่วงต้นฤดูและปลายฤดูผลผลิตของทุเรียนจะเป็นช่วงที่ราคาขายส่งในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานอยู่ในระดับสูง โดยมีราคาขายส่งเฉลี่ยในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ (ต้นฤดู) อยู่ที่ 39.11 หยวนต่อกก. และเริ่มลดลง ในขณะที่มีการติดตัวเพิ่มขึ้นมากในเดือนมิถุนายนเนื่องจากการนำเข้าลดลงมากเมื่อเทียบกับสองเดือนก่อนหน้านี้เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลงในเดือนมิถุนายน และราคากลับมาลดลงในช่วงสองเดือนต่อมาเนื่องจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นตามปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยมีราคาขายส่งโดยเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนสิงหาคม อยู่ที่ 27.11 หยวนต่อกก. และพบว่าราคากลับมาสูงขึ้นในช่วงปลายฤดูของผลผลิต โดยมีราคาขายส่งเฉลี่ยในช่วงเดือนพฤศจิกายน (ปลายฤดู) อยู่ที่ 43.64 หยวนต่อกก. ซึ่งเป็นเดือนที่มีราคาขายส่งเฉลี่ยสูงสุด โดยราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2562 (กราฟเส้นสีชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่มากกว่าราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2561 (กราฟเส้นปะสีเทา) อย่างเห็นได้ชัด โดยราคาขายส่งเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2562 อยู่ที่ 36.37 หยวนต่อกก. เมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งอยู่ที่ 31.31 หยวนต่อกก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.16 และพบว่าในปี 2562 ราคาขายส่งทุเรียนในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานมีความผันผวนของราคาสูงสุดและราคาต่ำสุดในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยมากกว่าปี 2561 โดยในปี 2562 มีช่วงแกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อกก.เฉลี่ยอยู่ที่ 6.97 หยวน ในขณะที่ปี 2561 อยู่ที่ 4.12 หยวน

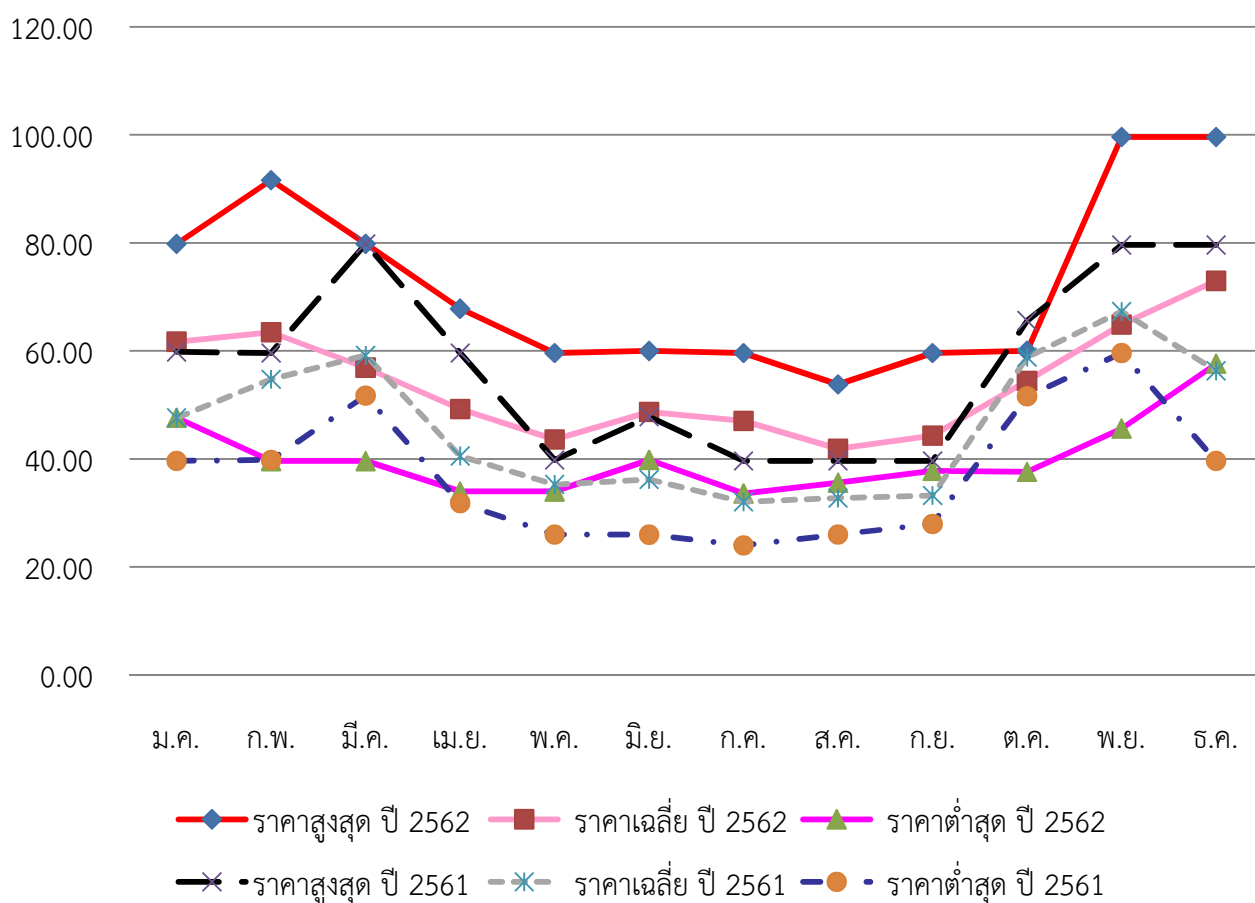
ความผันผวนของราคาขายส่งในปี 2562 มากกว่าปี 2561 เนื่องจากในปี 2562 แม้ว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปี 2561 แต่ผลผลิตมีการกระจุกตัวในเดือนเมษายนและสิงหาคม ทำให้ราคาในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคมมีความผันผวนมาก ในขณะที่เดือนตุลาคมซึ่งเป็นช่วงคาบเกี่ยวปลายฤดูก็มีความผันผวนของราคามากเช่นกัน ในภาพรวมจึงทำให้มีความผันผวนของราคาโดยเฉลี่ยมากกว่าปี 2561

เมื่อพิจารณาราคาขายปลีกทุเรียนที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวจากการเก็บข้อมูลรายสัปดาห์ตลอดทั้งปี 2561-2562 ที่ผ่านมาในห้าง 6 แห่ง ได้แก่ Lotus, Aeon, Yonghui, Vanguard, Friendship และ Walmart และร้าน Pagoda ซึ่งเป็นร้านจำหน่ายผลไม้ระดับพรีเมียมที่มีสาขากว่า 4,000 สาขาทั่วประเทศจีน ได้ผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ราคาขายปลีกทุเรียนไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2561-2562

ราคาขายปลีกทุเรียน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุด ปี 2562	79.80	91.60	79.80	67.80	59.60	59.98	59.60	53.80	59.60	59.98	99.60	99.60	72.56
ราคาเฉลี่ยปี 2562	61.68	63.44	56.89	49.20	43.59	48.69	47.01	41.84	44.31	54.43	64.85	72.96	54.07
ราคาต่ำสุด ปี 2562	47.60	39.60	39.60	33.98	33.98	39.80	33.60	35.60	37.80	37.60	45.60	57.60	40.20
ราคาสูงสุด ปี 2561	59.80	59.60	79.80	59.60	39.80	47.80	39.60	39.60	39.60	65.60	79.60	79.60	57.50
ราคาเฉลี่ยปี 2561	47.58	54.73	59.15	40.53	35.26	36.18	32.03	32.73	33.22	58.80	67.27	56.30	46.15
ราคาต่ำสุด ปี 2561	39.60	39.80	51.70	31.80	25.98	25.96	23.98	25.98	27.96	51.60	59.60	39.60	36.96

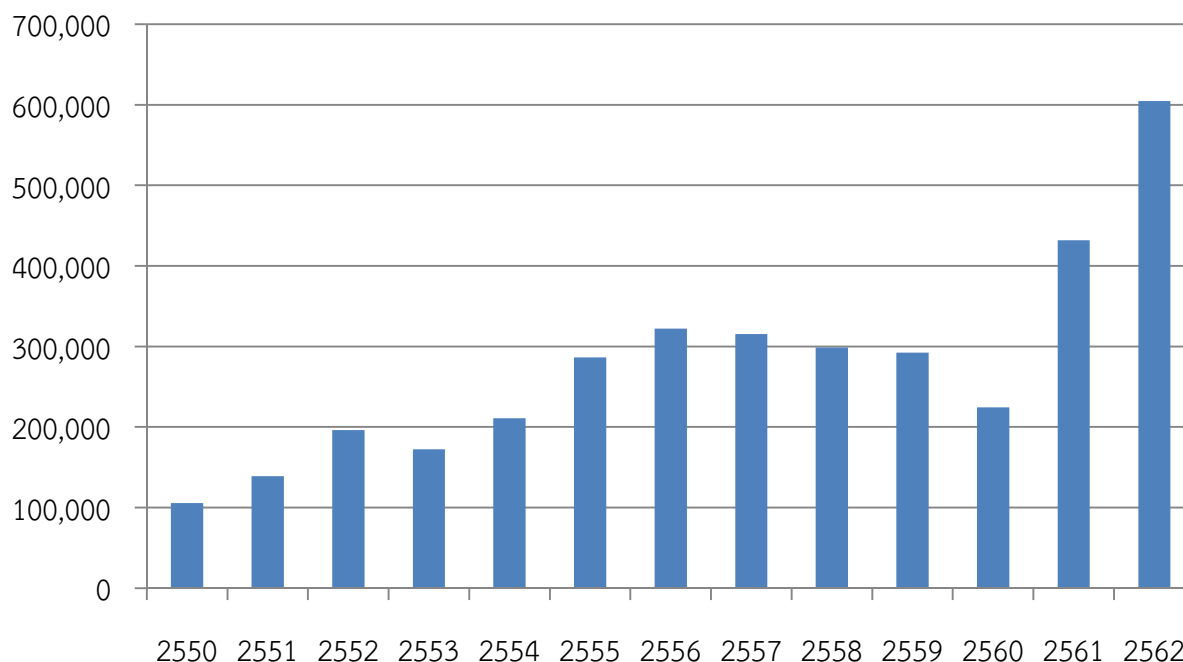
กราฟแสดงราคาขายปลีกทุเรียนรายเดือนของปี 2561-2562 (หยวน/กก.)

จากตารางที่ 10 พบว่าในปี 2562 ราคาขายปลีกทุเรียนสอดคล้องเป็นในทิศทางเดียวกับราคาขายส่ง คือช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม และสิงหาคม เป็นช่วงที่ผลผลิตมากและมีการนำเข้ามา ราคาซื้อขายในช่วงปีจึงต่ำตามกลไกตลาด ในขณะที่ช่วงต้นปีและปลายปีซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูกาลและปลายฤดูกาลของทุเรียนเป็นช่วงที่ราคาขายปลีกอยู่ในระดับสูง ราคาขายปลีกเฉลี่ยรายเดือนของปี 2562 (กราฟเส้นสีชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่มากกว่าราคาขายปลีกเฉลี่ยรายเดือนของปี 2561 (กราฟเส้นปะสีเทา) โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2562 อยู่ที่ 54.07 หยวนต่อกก. เมื่อเทียบกับปี 2561 อยู่ที่ 46.15 หยวนต่อกก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.16 และพบว่าในปี 2562 ราคาขายปลีกทุเรียนในตลาดโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวมีความผันผวนของราคาสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละเดือนส่วนใหญ่มากกว่าปี 2561 โดยในปี 2562 มีช่วงกว้างของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อกก.เฉลี่ยอยู่ที่ 32.36 หยวน ในขณะที่ปี 2561 อยู่ที่ 20.54 หยวน ซึ่งสอดคล้องกับราคาขายส่งที่กล่าวถึงข้างต้น

แนวโน้มและโอกาสของทุเรียนไทยในตลาดจีน

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้าทุเรียนของจีน ปี 2550-2562 (ตัน)

จากกราฟข้างต้นพบว่าจีนมีการนำเข้าทุเรียนผลสดยืนอยู่ที่ระดับประมาณปีละ 300,000 ตัน นานถึง 5 ปี ในช่วงปี 2555-2559 แล้วขยับเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2561 ทะลุระดับ 400,000 ตัน และทะลุระดับ 600,000 ตัน ในปี 2562

กราฟการคาดการณ์การบริโภคผลไม้ของชาวจีน ปี 2558-2567 (ค.ศ.2015-2024) (หน่วย: ล้านล้านหยวน)

แหล่งที่มา www.sohu.com/a/222755367_283674

ตามการคาดการณ์ของสถาบันวิทยาศาสตร์การเกษตรแห่งประเทศไทย จนถึงปี 2567 (ค.ศ. 2024) จีนจะมีการบริโภคผลไม้เฉลี่ย 93.90 กก.ต่อคนต่อปี ซึ่งจะมีมูลค่าการตลาดผลไม้กว่า 3.24 ล้านล้านหยวน ในการเพิ่มขึ้นของการบริโภคผลไม้ในตลาดจีนนั้น ทุเรียนก็เป็นหนึ่งในผลไม้ที่มีศักยภาพและความโดดเด่น

เด่นอย่างมากเนื่องจากลักษณะโดยเฉพาะของทุเรียนซึ่งไม่มีผลไม้อื่นทดแทนได้ การเพิ่มการตลาดทุเรียนในจีน จึงยังโอกาสเติมเต็มความต้องการของชาวจีนอีกมาก

กราฟการคาดการณ์มูลค่าตลาดอาหารประเภททุเรียน ปี 2561-2567 (ค.ศ.2018-2024) (หน่วย: ร้อยล้านบาท)

แหล่งที่มา <http://baogao.chinabaogao.com/nongyezhongzi/375124375124.html>

จากการที่ชาวจีนมีกำลังบริโภคเพิ่มขึ้นและการส่งเสริมตลาดทุเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำหน่ายทั้งในตลาดค้าส่ง ตลาดค้าปลีก รวมถึงการจำหน่ายในช่องทางออนไลน์ที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งนอกจากการบริโภคทุเรียนสดแล้ว ยังมีการนำไปแปรรูปที่หลากหลาย อาทิ พืชชาหน้าทุเรียน ขนมเปียะไส้ทุเรียน ขนมไหว้พระจันทร์ไส้ทุเรียน ไอศกรีมทุเรียน ไปจนถึงชาทุเรียน และร้านอาหารที่เน้นการนำทุเรียนมาเป็นส่วนประกอบของอาหาร ซึ่งต่างก็ได้รับความนิยมไม่น้อยในตลาดจีน โดยคาดว่ามูลค่าตลาดอาหารประเภททุเรียนในตลาดจีนจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนแตะระดับ 37,600 ล้านบาท ในปี 2567 สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการทุเรียนในตลาดจีนทั้งรูปแบบผลไม้สดและทุเรียนแช่แข็งที่นำไปใช้ในอุตสาหกรรมอาหารและการแปรรูปที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตลาดทุเรียนในจีนที่เติบโตขึ้น นอกจากไทยซึ่งเป็นผู้ผลิตทุเรียนรายใหญ่ของโลกจะได้ประโยชน์แล้ว มาเลเซียซึ่งได้ผลักดันในการส่งออกทุเรียนแช่แข็งทั้งลูกไปจีนก็จะได้รับประโยชน์ด้วยเช่นกัน โดยมาเลเซียจุดเด่นของทุเรียนมุซังคิงเป็นตัวชูโรงในการขยายตลาดทุเรียนมาเลเซียในตลาดจีน ในขณะที่ไทยยังคงเน้นตลาดทุเรียนหมอนทองเป็นหลัก เนื่องจากปริมาณการผลิตมากและราคาย่อมเยารวกว่าทุเรียนมาเลเซียมาก หากมีการชูโรงทุเรียนพันธุ์พรีเมียมใหม่ที่มีศักยภาพในการทำตลาดเพื่อมาต่อกรกับทุเรียนมุซังคิงของมาเลเซียก็จะช่วยให้ไทยได้ส่วนแบ่งทุเรียนราคาสูงจากมาเลเซียได้เช่นกัน

อย่างไรก็ดี เนื่องจากตลาดส่งออกทุเรียนหลักของไทยคือจีน ผู้ผลิต ผู้ส่งออก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรกำกับและเข้มงวดในการผลิตและคัดเลือกทุเรียนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานการส่งออก ไม่ให้เกิดปัญหาทุเรียนอ่อน หรือด้อยคุณภาพ โดยเฉพาะในช่วงต้นฤดูกาลของผลผลิตเพราะจะกระทบต่อราคาและตลาดทุเรียนไทยในจีนในวงกว้างได้ง่าย รวมถึงการปฏิบัติตามพิธีสารการส่งออกผลไม้จากไทยมาจีนอย่างเคร่งครัด เพื่อลดปัญหาการกีดกันทางการค้าที่อาจเกิดขึ้นไปพร้อมกันด้วย

ลำไย

ลำไยเป็นผลไม้ที่จีนสามารถเพาะปลูกได้มากทางตอนใต้ของจีนในมณฑลกว่างตุง ผู้เจียนและเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในตลาดของจีน เนื่องด้วยลำไยในทาง

แพทย์แผนจีนนั้นเป็นผลไม้ที่มีสรรพคุณทางยา โดยเกือบทุกส่วนของลำไยสามารถนำมาใช้เป็นยาได้ตั้งแต่เนื้อเม็ด เปลือก และรากของลำไย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก มูลค่าการส่งออกปีละไม่ต่ำกว่า 15,000 ล้านบาท โดยในปี 2562 มีมูลค่าการส่งออกกว่า 20,000 ล้านบาท โดยประเทศไทยมีสภาพพื้นที่และภูมิอากาศเหมาะสมกับการปลูกลำไย โดยเฉพาะทางภาคเหนือตอนบนซึ่งได้รับภัยธรรมชาติน้อยกว่าประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ จีนและเวียดนาม สามารถผลิตลำไยนอกฤดูและสามารถกำหนดระยะเวลาเก็บเกี่ยวในช่วงที่ตลาดต้องการได้ ในขณะที่ประเทศคู่แข่งยังไม่สามารถผลิตลำไยนอกฤดูได้

ตารางที่ 11 การนำเข้าลำไยของจีนปี 2560-2562

ประเทศ	ปริมาณนำเข้า (ตัน)				มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	เทียบกับปี 2561 (%)	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	เทียบกับปี 2561 (%)
รวม	528,785	456,602	406,441	-10.99	437.62	365.58	424.68	16.17
ไทย	186,184	130,695	279,274	113.68	248.49	177.65	353.69	99.09
เวียดนาม	342,486	325,907	127,167	-60.98	188.97	187.93	70.98	-62.23

ปัจจุบันประเทศที่จีนอนุญาตให้ส่งออกลำไยมายังจีนได้ คือ ไทย เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเมียนมา จากตารางที่ 11 พบว่าในปี 2562 จีนมีการนำเข้าลำไยจากต่างประเทศลดลงร้อยละ 10.99 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นการนำเข้าจากประเทศไทยและเวียดนาม โดยในปี 2562 มีปริมาณนำเข้าจากเวียดนามเพียง 127,167 ตัน ลดลงร้อยละ 60.98 เมื่อเทียบกับปี 2561 และมีการนำเข้าลำไยจากไทยปริมาณมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยมีการนำเข้าลำไยจากไทยในปี 2562 สูงถึง 279,274 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 113.68 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นว่าในอดีตที่ผ่านมาพ่อค้าชาวจีนและเวียดนามน่าจะมีการแปลงลำไยไทยเป็นลำไยเวียดนามเพื่อใช้สิทธิการนำเข้าโดยชาวชายแดนมูลค่าการนำเข้าไม่เกิน 8,000 หยวน โดยได้รับการยกเว้นภาษี และการแปลงเพื่อนำเข้าในรูปแบบการค้าปกติ เนื่องจากมูลค่าในการนำเข้าต่อหน่วยของลำไยเวียดนามต่ำกว่าลำไยไทย โดยในปี 2560-2562 มูลค่าการนำเข้าลำไยต่อหน่วยจากไทยอยู่ที่ 1.33 1.36 และ 1.27 ดอลลาร์สหรัฐต่อกก. ตามลำดับ ในขณะที่มูลค่าการนำเข้าลำไยจากเวียดนามต่อหน่วยอยู่ที่ 0.55 0.58 และ 0.56 ดอลลาร์สหรัฐต่อกก. ตามลำดับ จึงส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายทางภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าลำไยเวียดนามต่ำกว่าลำไยจากไทย อย่างไรก็ตาม จากความเข้มงวดของศุลกากรจีนคาดว่าจะการนำเข้าลำไยจะมีแนวโน้มสะท้อนตามสภาพความเป็นจริงเพิ่มขึ้น โดยมีการนำเข้าลำไยจากไทยในสัดส่วนที่มากกว่าลำไยจากเวียดนามอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 12 ปริมาณการนำเข้าลำไยสดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562

ตามปริมาณการค้าต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการนำเข้า (%)
	รวมทั้งหมด	279,274	100
1	นครฉงชิ่ง	82,620	29.58
2	มณฑลกว่างตุง	59,264	21.22
3	มณฑลยูนนาน	56,752	20.32
4	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	47,159	16.89
5	มณฑลหูหนาน	13,590	4.87
6	มณฑลซานตง	4,626	1.66

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการนำเข้า (%)
7	มณฑลเจ้อเจียง	4,251	1.52
8	มณฑลไห่หนาน	3,800	1.36
9	มณฑลเสฉวน	2,720	0.97
10	มณฑลเจียงซู	1,562	0.56
11	มณฑลกุ้ยโจว	1,074	0.38
12	มณฑลฝูเจี้ยน	1,130	0.40
13	มณฑลเจียงซี	313	0.11
14	มณฑลเหอหนาน	356	0.13
15	นครเซี่ยงไฮ้	50	0.02
16	กรุงปักกิ่ง	6	0.00

จากตารางที่ 12 พบว่าการนำเข้าลำไยของไทยกว่าร้อยละ 29.58 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในนครฉงชิ่ง ร้อยละ 21.22 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกว่างตุง และร้อยละ 20.32 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน สะท้อนให้เห็นว่าการขนส่งลำไยจากไทยไปจีนในปี 2562 ส่วนใหญ่ใช้เส้นทางการขนส่งทางบกจากด่านเชียงของไทย ผ่านลาว เข้าจีนที่ด่านโม่ฮาน มณฑลยูนนาน ในเส้นทาง R3A เนื่องจากการขนส่งลำไยทางรถยนต์มีความคล่องตัวซึ่งอยู่ใกล้แหล่งผลิตในภาคเหนือของไทยและใช้ระยะเวลาในการขนส่งเร็วกว่าการขนส่งทางเรือมากโดยเฉพาะการขนส่งไปยังภาคตะวันตกของจีน เช่นการขนส่งลำไยไปนครฉงชิ่งที่หากใช้การขนส่งทางเรือจะต้องส่งเข้าที่ท่าเรือเซินเจิ้นหรือกว่างโจว แล้วต้องเปลี่ยนเป็นการขนส่งทางบกไปยังนครฉงชิ่งใช้ระยะเวลาประมาณ 10-13 วัน หากใช้การขนส่งทางรถยนต์ในเส้นทาง R3A จะใช้ระยะเวลาเพียง 3 วันเท่านั้น

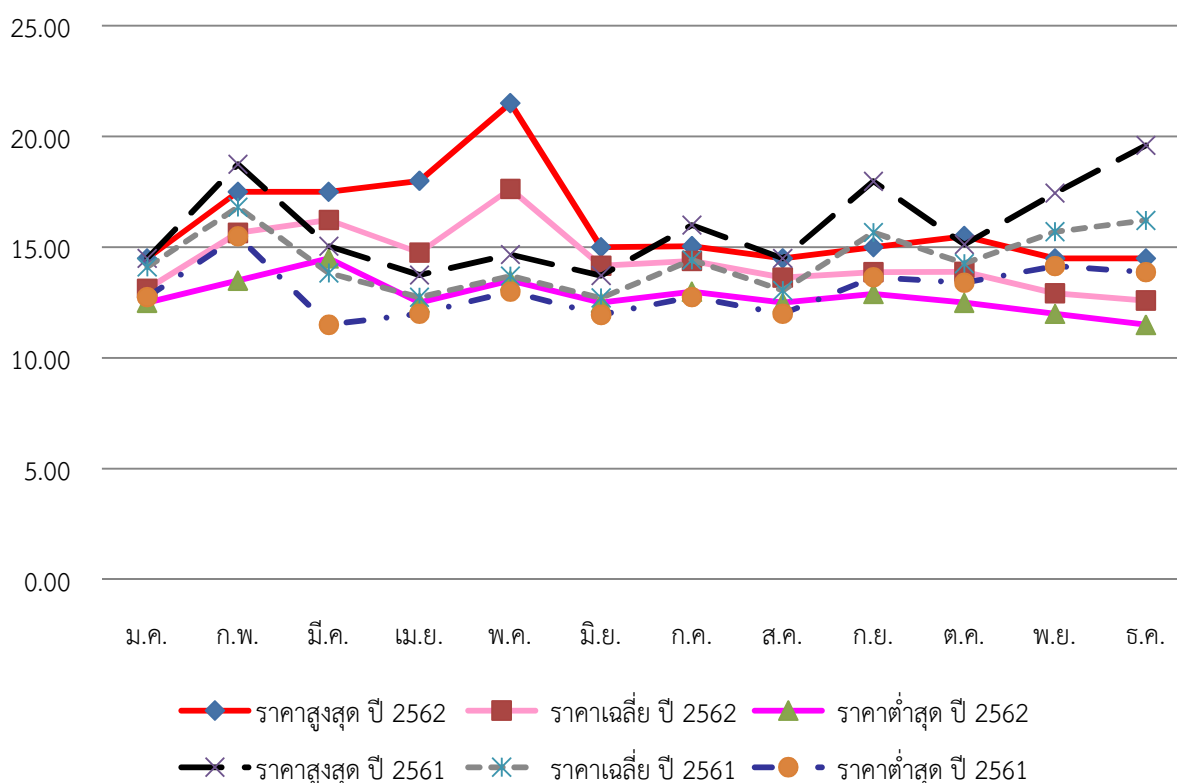
เมื่อพิจารณาจากสถิติการนำเข้าลำไยโดยผู้จดทะเบียนบริษัทในเขตการปกครองระดับมณฑลต่าง ๆ ของจีน พบว่าตอนใต้ว่าตลาดลำไยของไทยส่วนใหญ่อยู่ทางมณฑลตะวันตกและมณฑลตอนใต้ โดยเฉพาะนครฉงชิ่ง ซึ่งบริษัทฉงชิ่ง จินกั๋วหยวน เทรดิง ได้มีการเข้าไปลงทุนตั้งโรงคัดบรรจุลำไยในไทยโดยมีสัดส่วนทางการตลาดกว่าร้อยละ 20 ของลำไยไทยที่ส่งไปจีน อย่างไรก็ตาม ลำไยที่บริษัทนำเข้าบางส่วนก็มีการส่งเข้าไปจำหน่ายยังตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานในนครกว่างโจวเพื่อกระจายต่อไปยังตลาดค้าส่งอื่น ๆ ของจีนด้วยเช่นกัน ในขณะที่ตลาดทางตอนใต้และภาคตะวันตกซึ่งเป็นตลาดดั้งเดิมทั้งในมณฑลกว่างตุง เขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน เป็นจุดนำเข้าที่สำคัญเพื่อบริโภคในมณฑลและกระจายต่อไปตลาดค้าส่งและค้าปลีกในมณฑลต่าง ๆ ของจีน ในขณะที่ตลาดที่น่าสนใจไม่น้อยคือ ตลาดในตอนกลางและตะวันออกเฉียงเหนือของจีน ได้แก่ มณฑลหูหนาน และซานตง ซึ่งมีผู้นำเข้าลำไยที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลดังกล่าวนำเข้าลำไยประมาณ 13,590 และ 4,626 ตัน ตามลำดับ การที่ลำไยหากเก็บที่อุณหภูมิ 2-5 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 90-95 จะเก็บได้นาน 30-45 วัน หรือถ้าเก็บที่อุณหภูมิ 5-10 องศาเซลเซียส จะเก็บได้นาน 20-30 วัน โดยที่การส่งออกมีการรมลำไยสดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เพื่อให้สีผิวเปลือกสวย ควบคุมเชื้อราและโรค รวมถึงยังช่วยยืดอายุการเก็บรักษาได้ด้วย ส่งผลให้ข้อจำกัดในการขนส่งไม่ยุ่งยากมากนัก จึงทำให้สามารถขนส่งทางเรือไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีนได้ สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการขยายตลาดลำไยไทยในภาคกลางและตะวันออกเฉียงเหนือของจีน

จุดแข็ง 1. เป็นผลไม้ที่ไทยมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดเมื่อเทียบกับผลไม้ชนิดอื่น มีพื้นที่เพาะปลูกกว่า 1.20 ล้านไร่ 2. มีผลผลิตทั้งปี มีมากในช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม และมากที่สุดช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ในปี 2562 มีผลผลิตทั้งสิ้นกว่า 1,011,276 ตัน 3. สามารถแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งซึ่งมีมูลค่าและเก็บรักษาได้นาน	จุดอ่อน 1. การรมก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เพื่อให้สีผิวเปลือกสวย ควบคุมโรคและช่วยยืดอายุการเก็บรักษาลำไยให้นานขึ้น แต่หากมีปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างมากกว่า 50 mg/kg ตามมาตรฐานที่จีนกำหนดก็จะถูกทำลายทิ้งหรือถูกตีกลับ ไม่สามารถนำเข้ามาจำหน่ายยังประเทศจีนได้
โอกาส 1. ลำไยเป็นผลไม้ที่จีนนำมาใช้หลากหลายรูปแบบ นอกจากทานสดแล้ว ลำไยอบแห้งยังนำมาประยุกต์ใช้ในศาสตร์ของยาจีน และการทำอาหารอีกด้วย 2. พื้นที่ทางตอนใต้ของจีนซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกลำไยซึ่งตั้งอยู่ทางชายฝั่งทะเลตะวันออกของจีนได้รับผลกระทบจากพายุฤดูร้อนบ่อยครั้ง ส่งผลให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย	อุปสรรค 1. จีนสามารถเพาะปลูกลำไยได้มาก โดยเฉพาะทางตอนใต้ของจีนในมณฑลกว่างตุง ผู้เจี้ยน และ เขตฯ กว่างซีจ้วง ช่วงติดดอกประมาณเดือนมีนาคม-เมษายน และช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับที่ผลผลิตของไทยออกมากเช่นกัน ให้ผลผลิตปีละมากกว่า 1.5 ล้านตัน (ปี 2562 ผลผลิตลำไยของมณฑลกว่างตุง 901,500 ตัน เขตฯ กว่างซีจ้วง 507,400 ตัน มณฑลผู้เจี้ยน 256,108 ตัน (ปี 2561) และไห่หนาน 54,700 ตัน มีผลผลิตลำไยรวมกว่า 1.72 ล้านตัน)

ตารางที่ 13 ราคาขายส่งลำไยไทย (เกรดหนึ่ง) ที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณนำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2561-2562

ราคาขายส่งลำไย	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุดปี 2562	14.50	17.50	17.50	18.00	21.50	15.00	15.05	14.50	15.00	15.50	14.50	14.50	16.09
ราคาเฉลี่ยปี 2562	13.12	15.65	16.23	14.76	17.64	14.17	14.38	13.63	13.87	13.89	12.92	12.60	14.40
ราคาต่ำสุดปี 2562	12.50	13.50	14.50	12.50	13.50	12.50	13.00	12.50	12.90	12.50	12.00	11.50	12.78
ปริมาณนำเข้าปี 2562	51,793	25,456	14,047	10,992	8,588	2,277	10,528	14,716	21,820	29,655	39,242	50,159	279,274
ปริมาณผลผลิตปี 2562	112,049	71,396	32,866	16,888	10,315	15,169	92,329	180,007	68,463	126,612	125,600	159,579	1,011,276
ราคาสูงสุดปี 2561	14.50	18.75	15.05	13.75	14.68	13.73	16.00	14.50	17.98	15.13	17.45	19.60	15.93
ราคาเฉลี่ยปี 2561	14.11	16.81	13.84	12.74	13.70	12.71	14.43	13.05	15.67	14.26	15.70	16.21	14.44
ราคาต่ำสุดปี 2561	12.75	15.50	11.50	12.00	13.00	11.95	12.75	12.00	13.65	13.40	14.15	13.88	13.04
ปริมาณนำเข้าปี 2561	20,895	28,858	15,544	8,736	2,419	390	3,892	9,081	3,572	9,719	10,380	17,211	130,695
ปริมาณผลผลิตปี 2561	107,274	72,114	36,743	22,067	14,782	10,770	114,243	267,868	54,798	97,455	104,740	152,992	1,055,847

กราฟแสดงราคาขายส่งลำไยรายเดือนของปี 2561-2562 (หยวน/กก.)

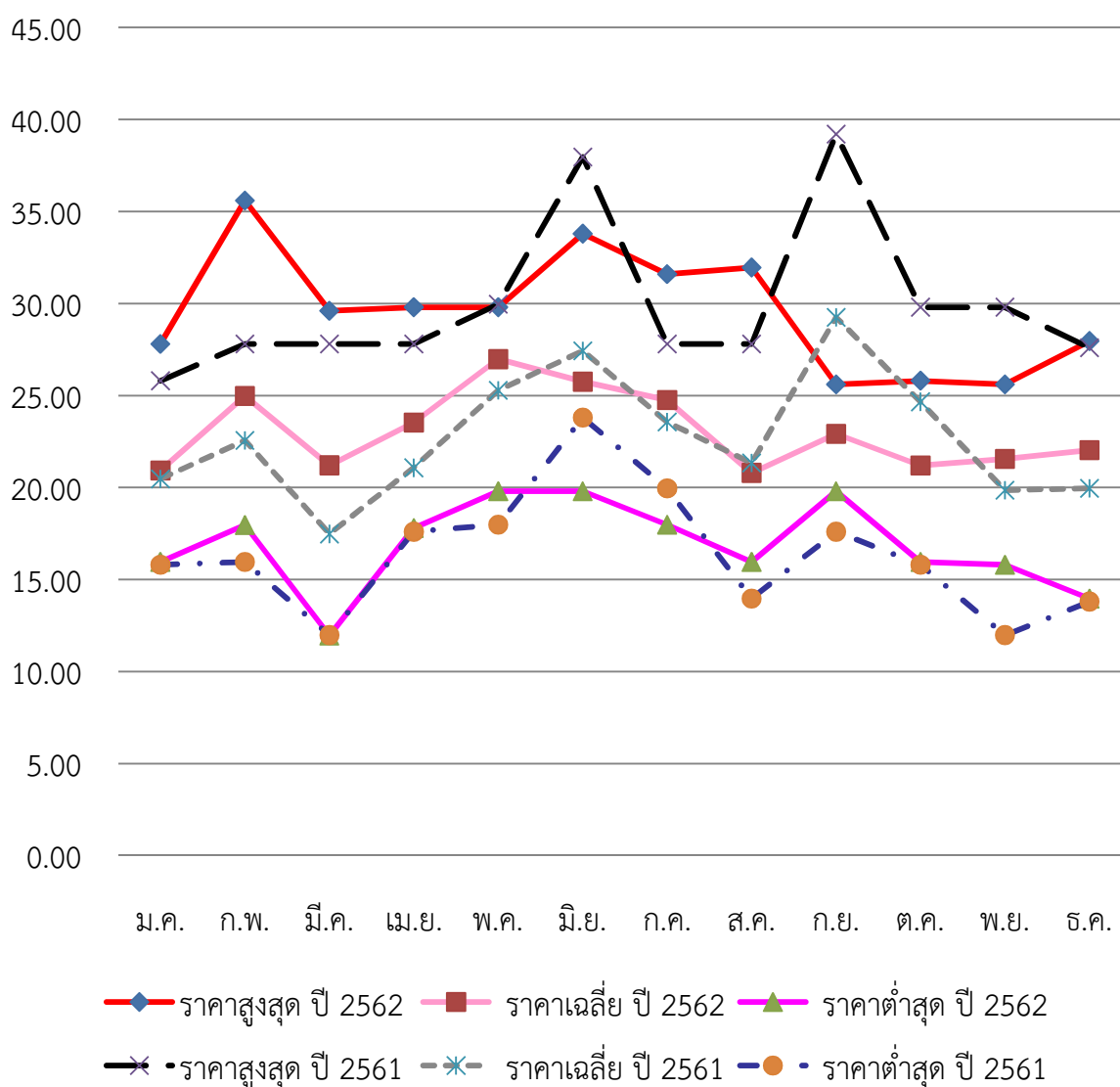
จากตารางที่ 13 พบว่าในปี 2562 ช่วงเดือนที่จีนมีการนำเข้าลำไยมากจะเป็นช่วงที่จีนไม่มีผลผลิตออก คือในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ และพฤศจิกายน-ธันวาคม โดยเดือนที่มีการนำเข้าค่อนข้างมากคือเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงเทศกาลตรุษจีนที่คนจีนนิยมซื้อหาลำไยเนื่องจากเป็นผลไม้ที่ถือเป็นมงคล คือ หลงเหยียน (龙眼) แปลว่าตามังกร โดยในปี 2562 วันตรุษจีนอยู่ที่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ จึงมีการนำเข้ามากในช่วงเดือนมกราคม 2562 และในปี 2563 วันตรุษจีนอยู่ที่เดือนมกราคม ทำให้มีการนำเข้าลำไยในเดือนธันวาคม 2562 อยู่ในระดับสูงเช่นกัน ในขณะที่ในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคมเป็นช่วงที่ลำไยจีนและไทยออกผลผลิตพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก จึงเป็นช่วงที่มีสัดส่วนการนำเข้าต่อปริมาณผลผลิตที่ไทยเพาะปลูกได้อยู่ในช่วงต่ำที่สุดในรอบปี โดยเดือนสิงหาคมซึ่งเป็นเดือนที่มีผลผลิตของลำไยมากที่สุด จึงเป็นช่วงที่ราคาขายส่งเฉลี่ยของลำไยต่ำด้วย หลังจากเดือนสิงหาคมราคาขายส่งเฉลี่ยของลำไยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และลดลงในช่วงปลายปีซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีผลผลิตลำไยออกมาก ในขณะที่ก็มีผลไม้เมืองหนาวที่เข้ามาแข่งขันในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานให้ผู้บริโภคเลือกซื้ออีกด้วยเช่นกัน โดยราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2562 (กราฟเส้นสีชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่น้อยกว่าราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2561 (กราฟเส้นปะสีเทา) โดยราคาขายส่งเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2562 อยู่ที่ 14.40 หยวนต่อกก. เมื่อเทียบกับปี 2561 อยู่ที่ 14.44 หยวนต่อกก. ลดลงร้อยละ 0.28 และพบว่าในปี 2562 ราคาขายส่งลำไยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานมีความผันผวนของราคาสูงสุดและราคาต่ำสุดในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยมากกว่าปี 2561 โดยในปี 2562 มีช่วงแกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อกก. เฉลี่ยอยู่ที่ 3.31 หยวน ในขณะที่ปี 2561 อยู่ที่ 2.89 หยวน

เมื่อพิจารณาราคาขายปลีกลำไยไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวจากการเก็บข้อมูลรายสัปดาห์ตลอดทั้งปี 2561-2562 ที่ผ่านมาในห้าง 6 แห่ง ได้แก่ Lotus, Aeon, Yonghui, Vanguard, Friendship, Walmart และร้าน Pagoda ซึ่งเป็นร้านจำหน่ายผลไม้ระดับพรีเมียมที่มีสาขากว่า 4,000 สาขาทั่วประเทศจีน ได้ผลดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ราคาขายปลีกลำไยไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2561-2562

ราคาขายปลีกลำไย	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุด ปี 2562	27.80	35.60	29.60	29.80	29.80	33.80	31.60	31.96	25.60	25.80	25.60	27.96	29.58
ราคาเฉลี่ยปี 2562	20.92	24.98	21.20	23.53	26.98	25.75	24.75	20.80	22.91	21.20	21.56	22.03	23.05
ราคาต่ำสุด ปี 2562	15.96	17.96	11.96	17.80	19.80	19.80	17.98	15.96	19.80	15.96	15.80	13.96	16.90
ราคาสูงสุด ปี 2561	25.80	27.80	27.80	27.80	29.96	37.96	27.80	27.80	39.20	29.80	29.80	27.60	29.93
ราคาเฉลี่ยปี 2561	20.46	22.56	17.48	21.07	25.28	27.43	23.56	21.33	29.25	24.66	19.85	19.96	22.74
ราคาต่ำสุด ปี 2561	15.80	15.96	11.98	17.60	17.98	23.80	19.96	13.96	17.60	15.80	11.98	13.80	16.35

กราฟแสดงราคาขายปลีกลำไยรายเดือนของปี 2561-2562 (หยวน/กก.)

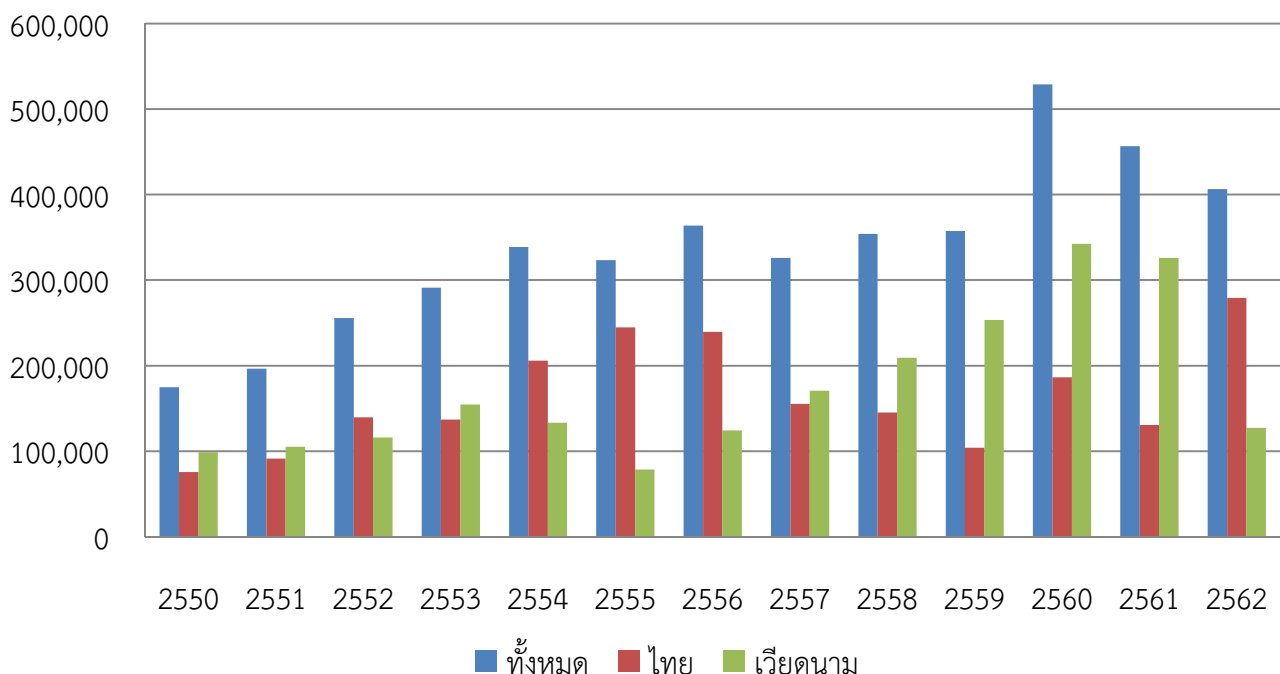
จากตารางที่ 14 พบว่าราคาขายปลีกลำไยไทยในห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวช่วงเดือนสิงหาคมจะเป็นช่วงที่ราคาอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับช่วงเดือนอื่น ๆ เนื่องจากเป็นช่วงที่ลำไยจีนและไทยออก

ผลผลิตมาก โดยในปี 2562 พบว่าราคาขายปลีกลำไยเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ที่ 20.80 หยวนต่อกก. ในเดือนสิงหาคม และสูงที่สุดอยู่ที่ 26.98 หยวนต่อกก. ในเดือนพฤษภาคม และพบว่าราคาขายปลีกลำไยเฉลี่ยในเดือนมกราคม และธันวาคม อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากผลผลิตของไทยมีมาก และจีนก็มีการนำเข้ามากกว่าเดือนอื่น ๆ ในขณะที่มีผลไม้เมืองหนาวเป็นตัวเลือกให้ผู้บริโภคเพิ่มขึ้น โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยรายเดือนของปี 2562 (กราฟเส้นสี ชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่มากกว่าราคาขายปลีกเฉลี่ยรายเดือนของปี 2561 (กราฟเส้นสีเขียว) โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2562 อยู่ที่ 23.05 หยวนต่อกก. เมื่อเทียบกับปี 2561 อยู่ที่ 22.74 หยวนต่อกก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.36

ในปี 2562 ราคาขายปลีกลำไยในตลาดโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวมีความผันผวนของราคา สูงสุดและต่ำสุดในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยน้อยกว่าปี 2561 โดยในปี 2562 มีช่วงกว้างของราคาสูงสุดและต่ำสุด ต่อกก.เฉลี่ยอยู่ที่ 12.68 หยวน ในขณะที่ปี 2561 อยู่ที่ 13.58 หยวน

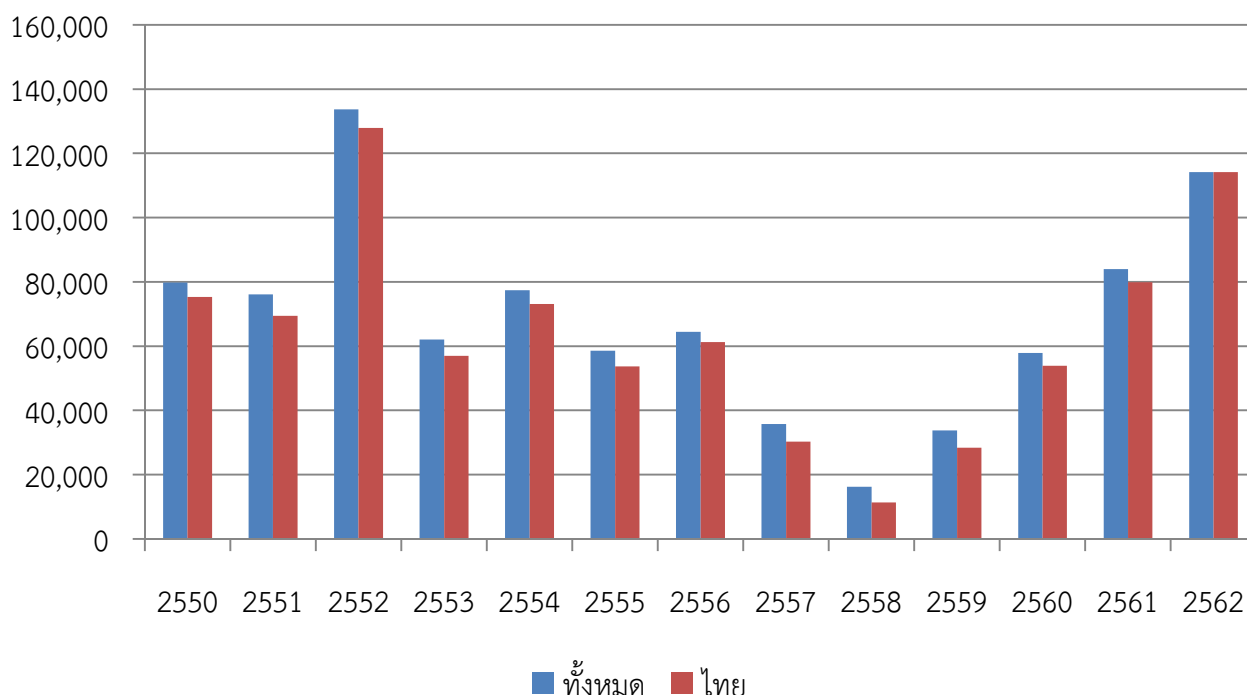
แนวโน้มและโอกาสของลำไยไทยในตลาดจีน

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้าลำไยของจีน ปี 2550-2562 (ตัน)

จากกราฟข้างต้นพบว่าจีนมีการนำเข้าลำไยผลสดส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับประมาณปีละ 350,000-400,000 ตัน ยกเว้นในปี 2560 ที่มีการนำเข้ามากกว่า 500,000 ตัน แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการนำเข้า ลำไยผลสดของจีนที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนักเมื่อเทียบกับทุเรียน และมังคุดที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูก ได้ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากจีนก็เป็นประเทศผู้ผลิตลำไยรายใหญ่ของโลกเช่นกันแต่ละปีมีผลผลิตประมาณ 1.5 ล้านตัน ซึ่งสามารถตอบสนองตลาดผู้บริโภคในประเทศได้

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้าลำไยอบแห้งของจีน ปี 2550-2562 (ตัน)

อย่างไรก็ดี จากการที่จีนยังไม่สามารถผลิตลำไยนอกฤดูได้ในปริมาณมาก จึงยังเป็นโอกาสของลำไยไทยที่จะเข้ามาตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคชาวจีนโดยเฉพาะในช่วงหน้าหนาวที่เป็นช่วงนอกฤดูลำไยของจีน ซึ่งชาวจีนมีเชื่อว่าลำไยมีฤทธิ์ร้อนเมื่อบริโภคในฤดูหนาวจะช่วยเพิ่มความอบอุ่นให้กับร่างกายได้ รวมถึงชื่อของลำไยในภาษาจีนมีความหมายมงคลจึงเป็นหนึ่งในผลไม้ที่ชาวจีนนิยมซื้อติดบ้านในช่วงเทศกาลตรุษจีน รวมถึงการขายตลาดใหม่เพื่อส่งออกลำไยก็จะช่วยลดปัญหาการล้นตลาดในช่วงที่ผลผลิตลำไยของไทยออกมากซึ่งเป็นช่วงที่จีนนำเข้าน้อยเพราะเป็นช่วงที่ผลผลิตออกตรงกัน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการนำเข้าลำไยอบแห้งในช่วงปี 2550-2562 พบว่าในช่วงปี 2550-2558 การนำเข้าลำไยอบแห้งมีความผันผวนค่อนข้างมาก แต่ตั้งแต่ในช่วงปี 2559-2562 พบว่าจีนมีการนำเข้าลำไยอบแห้งเพิ่มขึ้นมากอย่างต่อเนื่อง จากระดับประมาณ 40,000 ตัน เพิ่มเป็นระดับเกือบ 120,000 ตัน จึงเป็นอีกหนึ่งโอกาสของลำไยไทยในการแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งซึ่งนอกจากจะสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับลำไยแล้วยังสามารถดูดซับลำไยสดที่ล้นตลาดได้อีกทางหนึ่งด้วยเช่นกัน

มังคุด

มังคุดเป็นผลไม้ที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ในเชิงพาณิชย์ แม้ว่าจะมีการริเริ่มปลูกในมณฑลไห่หนานของจีนแต่ก็ยังไม่ได้ผลผลิตมากนัก มีการเรียกขานมังคุดว่าเป็นราชินีของผลไม้ (水果皇后) โดยคนจีนจัดให้มังคุดเป็นผลไม้ธาตุเย็น นอกจากมีวิตามินต่าง ๆ แล้ว ยังเชื่อว่ามีสรรพคุณแก้ร้อนใน ดับกระหายคลายร้อนด้วย แม้ว่าแหล่งกำเนิดของมังคุดมาจากประเทศมาเลเซีย แต่ปัจจุบันจีนนำเข้ามังคุดจากไทยมากที่สุด

ตารางที่ 15 การนำเข้ามั่งคุดของจีน ปี 2560-2562

ประเทศ	ปริมาณนำเข้า (ตัน)				มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	เทียบกับปี 2561 (%)	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	เทียบกับปี 2561 (%)
รวม	71,141	159,044	364,490	129.18	147.06	349.40	794.53	127.38
ไทย (เทียบสัดส่วน)	70,869 (99.62%)	148,784 (93.55%)	340,990 (93.55%)	129.18	146.30 (99.48%)	321.12 (91.91%)	736.00 (92.63%)	129.17
อินโดนีเซีย	-	7,474	19,490	160.76	-	21.18	48.94	131.03
มาเลเซีย	271	2,786	4,011	43.93	0.76	7.09	9.60	35.26

ปัจจุบันประเทศที่จีนอนุญาตให้ส่งออกมั่งคุดมายังจีนได้ คือ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย เมียนมา และเวียดนาม จากตารางที่ 15 พบว่าในปี 2562 จีนนำเข้ามั่งคุดจากไทยมากที่สุดปริมาณ 340,990 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 129.18 เมื่อเทียบกับปี 2561 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 93.55 ของปริมาณการนำเข้ามั่งคุดรวมจากประเทศต่าง ๆ และมีการนำเข้ามั่งคุดจากอินโดนีเซียปริมาณ 19,490 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 160.77 ภายหลังจากที่มีการระงับการนำเข้าเนื่องจากการตรวจพบศัตรูพืชกักกันและสารแคดเมียมตกค้างเกินค่ามาตรฐาน โดยได้กลับมานำเข้าได้ในปี 2561 และมีการนำเข้าจากมาเลเซียปริมาณ 4,011 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.97 เมื่อเทียบกับปี 2561

ตารางที่ 16 ปริมาณการนำเข้ามั่งคุดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562

ตามปริมาณการค้าต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการนำเข้า (%)
	รวมทั้งหมด	340,990	100
1	มณฑลยูนนาน	128,682	37.74
2	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	128,014	37.54
3	มณฑลกว่างตุง	20,455	6.00
4	มณฑลเจ้อเจียง	19,894	5.83
5	มณฑลไห่หนาน	16,631	4.88
6	มณฑลเสฉวน	8,388	2.46
7	นครฉงชิ่ง	8,134	2.39
8	มณฑลหูหนาน	5,920	1.74
9	มณฑลฝูเจี้ยน	2,312	0.68
10	กรุงปักกิ่ง	1,749	0.51
11	นครเซี่ยงไฮ้	564	0.17
12	มณฑลเจียงซู	146	0.04
13	มณฑลชานตง	88	0.03
14	มณฑลส่านซี	11	0.00
15	มณฑลเหอหลิน	3	0.00

จากตารางที่ 5 พบว่าในช่วงปี 2560-2561 ไทยมีการส่งมั่งคุดไปยังเวียดนามมากกว่าจีน โดยในปี 2560 มีการส่งออกเวียดนามมากถึง 143,404 ตัน ในขณะที่ส่งออกจีนเพียง 52,198 ตัน ปี 2561 มี

การส่งออกไปเวียดนาม 96,427 ตัน และส่งออกไปจีน 82,43 ตัน แม้ว่าจะยังคงมีการส่งออกไปเวียดนามมากกว่าจีนแต่สัดส่วนการส่งออกไปเวียดนามก็ลดลง ในขณะที่ในปี 2562 นั้น ผลผลิตของมังคุดมีเพิ่มขึ้นร้อยละ 83.72 เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยพบว่าการส่งออกไปจีน 290,601 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 252.50 เมื่อเทียบกับปี 2561 คิดเป็นสัดส่วนการส่งออกสูงถึง 71.17 ของการส่งออกมังคุดของไทย และมีการส่งออกไปเวียดนาม 108,570 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.59 โดยมีสัดส่วนลดเหลือเพียงร้อยละ 26.59 ซึ่งเป็นผลจากความเข้มงวดในการตรวจสอบการนำเข้าและส่งออกสินค้าของศุลกากรจีนตามที่กล่าวมาแล้ว

จากตารางที่ 16 พบว่าการนำเข้ามังคุดของไทยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน และเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง โดยมีการนำเข้า 128,682 ตัน และ 128,014 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.74 และ 37.54 ตามลำดับ รวมคิดเป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ 75.28 สะท้อนให้เห็นถึงเส้นทางการขนส่งมังคุดที่ใช้เส้นทางการขนส่งทางบกเป็นหลักทั้งในเส้นทาง R3A จากด่านเชียงของ ผ่านลาว เข้าจีนที่ด่านโม้อาน มณฑลยูนนาน และเส้นทาง R9/R12 จากด่านมุกดาหาร/ด่านนครพนม ผ่านลาว เวียดนาม และเข้าจีนที่ด่านโหย่วอี๋กวน เขตฯ กว่างซีจ้วง ซึ่งมังคุดที่นำเข้าก็จะกระจายต่อไปยังตลาดค้าส่งค้าปลีกในมณฑลต่าง ๆ ของจีนมากกว่าที่จะบริโภคภายในมณฑลเอง รองลงมาเป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกว่างตุงและเจ้อเจียง สัดส่วนร้อยละ 6.00 และ 5.83 ตามลำดับ ซึ่งเป็นมณฑลที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจีน เป็นตลาดที่ผู้บริโภคมีกำลังซื้อสูง ในขณะที่ผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลไห่หนานมีการนำเข้ามังคุดปริมาณที่มากกว่าทุเรียน และลำไย อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งอาจเป็นเพราะมณฑลไห่หนานเป็นมณฑลท่องเที่ยวที่สำคัญของจีน แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวมาเยือนมากกว่า 80 ล้านคน โดยในปี 2562 มีนักท่องเที่ยวชาวจีนมาเที่ยวที่มณฑลไห่หนาน จำนวน 81.68 ล้านคน และนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 1.44 ล้านคน (ประชากรในมณฑลไห่หนานมีเพียง 9.26 ล้านคน) มังคุดจึงเป็นหนึ่งในผลไม้ที่นักท่องเที่ยวที่มาเยือนมณฑลไห่หนานเลือกซื้อหารับประทานจำนวนมาก (ทุเรียนมีกลิ่นแรงโรงแรมส่วนใหญ่จึงไม่ให้นำเข้าไปบริโภค)

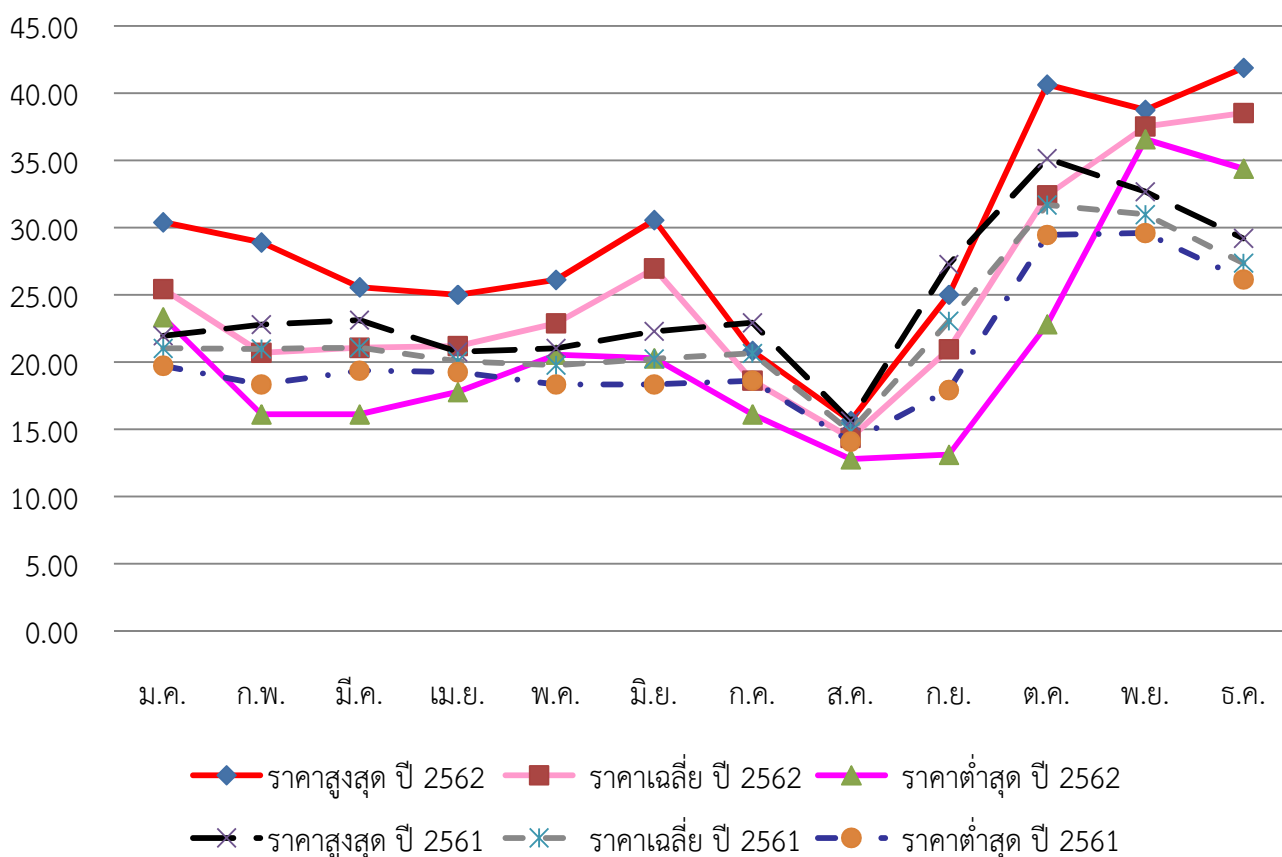
เมื่อพิจารณาจากสถิติการนำเข้ามังคุดโดยผู้จดทะเบียนบริษัทในเขตการปกครองระดับมณฑลต่าง ๆ ของจีน พอจะอนุมานได้ว่าตลาดมังคุดของไทยส่วนใหญ่อยู่ทางมณฑลตอนใต้และตะวันออกของจีน โดยเฉพาะมณฑลกว่างตุง เจ้อเจียง และไห่หนาน (ไม่นับเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนานที่มีปริมาณการนำเข้ามากแต่ก็น่าจะเป็นการนำเข้าเพื่อกระจายต่อไปยังผู้ค้าส่งมณฑลอื่น ๆ ของจีน) ในขณะที่ตลาดที่น่าสนใจไม่น้อยคือ ตลาดในตอนกลางและตะวันตกของจีน ได้แก่ มณฑลหูหนาน เสฉวน และนครฉงชิ่ง ซึ่งมีผู้นำเข้ามังคุดที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลดังกล่าวนำเข้ามังคุดรวม 22,442 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.59 ของการนำเข้ามังคุดจากไทยของจีน สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการขยายตลาดมังคุดในภาคกลางและตะวันตกของจีน

จุดแข็ง 1. เป็นผลไม้ที่มีผลผลิตเกือบตลอดทั้งปี โดยมีมากในช่วงเดือนเมษายน-กันยายน ฤดูกาลผลผลิตของภาคตะวันออกอยู่ในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน ภาคใต้ในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2. ต้นมังคุดหลังจากปลูกใช้ระยะเวลานานกว่าจะเริ่มให้ผลผลิต (เพาะปลูกแล้วประมาณ 7-10 ปี) โดยไทยมีพื้นที่เพาะปลูกที่ให้ผลผลิตได้ประมาณ 425,573 ไร่	จุดอ่อน 1. ผลผลิตต่อไร่ในปี 2562 ประมาณ 827 กก. น้อยกว่าผลไม้ชนิดอื่น เช่น ลำไย 865 กก.ทุเรียน 1,403 กก. 2. การบรรจุหีบห่อเพื่อส่งออกมีความยุ่งยากเนื่องจากต้องกำจัดมดซึ่งมีติดมากับมังคุดก่อนส่งออก
โอกาส 1. เป็นผลไม้ที่จีนแทบจะยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ ยังต้องนำเข้าเป็นส่วนใหญ่	อุปสรรค 1. ฐานการตลาดเพาะปลูกมังคุดในจีนอยู่ที่มณฑลไห่หนาน ในเมืองอู่โจวซาน มีพื้นที่เพาะปลูก 250 ไร่ เป็นพื้นที่ให้ผลผลิต 146 ไร่ และในเมืองเป่าถิงมีพื้นที่เพาะปลูก 1,250 ไร่ ซึ่งยังให้ผลผลิตไม่มากประมาณปีละ 100 ตัน แต่ในอนาคตพื้นที่ให้ผลผลิตก็จะมากขึ้นด้วย 2. การที่จีนให้มีการนำเข้ามังคุดจากอินโดนีเซีย ภายหลังจากที่มีการระงับการนำเข้ามาพักใหญ่ และการที่จีนอนุญาตให้นำเข้ามังคุดจากเวียดนาม ซึ่งจะเป็นคู่แข่งกับมังคุดของไทยในอนาคต

ตารางที่ 17 ราคาขายส่งมังคุดไทย (เกรดหนึ่ง) ที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณนำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2561-2562

ราคาขายส่งมังคุด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุดปี 2562	30.39	28.89	25.56	25.00	26.11	30.56	20.83	15.63	25.00	40.63	38.75	41.88	29.10
ราคาเฉลี่ยปี 2562	25.42	20.68	21.06	21.19	22.88	26.96	18.62	14.36	20.95	32.40	37.51	38.52	25.05
ราคาต่ำสุดปี 2562	23.33	16.11	16.11	17.78	20.56	20.28	16.11	12.78	13.11	22.81	36.56	34.38	20.83
ปริมาณนำเข้าปี 2562	7,749	28,765	13,352	82,234	41,698	39,179	50,948	57,810	15,571	1,960	757	966	340,989
ปริมาณผลผลิตปี 2562	1,935	2,392	15,477	64,544	59,620	39,078	65,002	81,498	17,235	4,432	246	281	351,740
ราคาสูงสุดปี 2561	21.94	22.78	23.11	20.75	21.03	22.28	22.92	15.61	27.25	35.14	32.67	29.19	24.56
ราคาเฉลี่ยปี 2561	21.01	20.97	21.07	20.06	19.76	20.24	20.64	14.83	23.04	31.68	30.96	27.34	22.63
ราคาต่ำสุดปี 2561	19.72	18.33	19.36	19.25	18.33	18.33	18.61	14.08	17.92	29.44	29.58	26.14	20.76
ปริมาณนำเข้าปี 2561	653	1,661	4,419	6,345	19,674	24,267	45,228	40,542	3,812	164	452	1,567	148,784
ปริมาณผลผลิตปี 2561	2,580	4,213	2,654	2,598	16,166	19,544	97,518	21,976	11,248	5,030	445	1,633	185,607

กราฟแสดงราคาขายส่งมังคุดรายเดือนของปี 2561-2562 (หยวน/กก.)

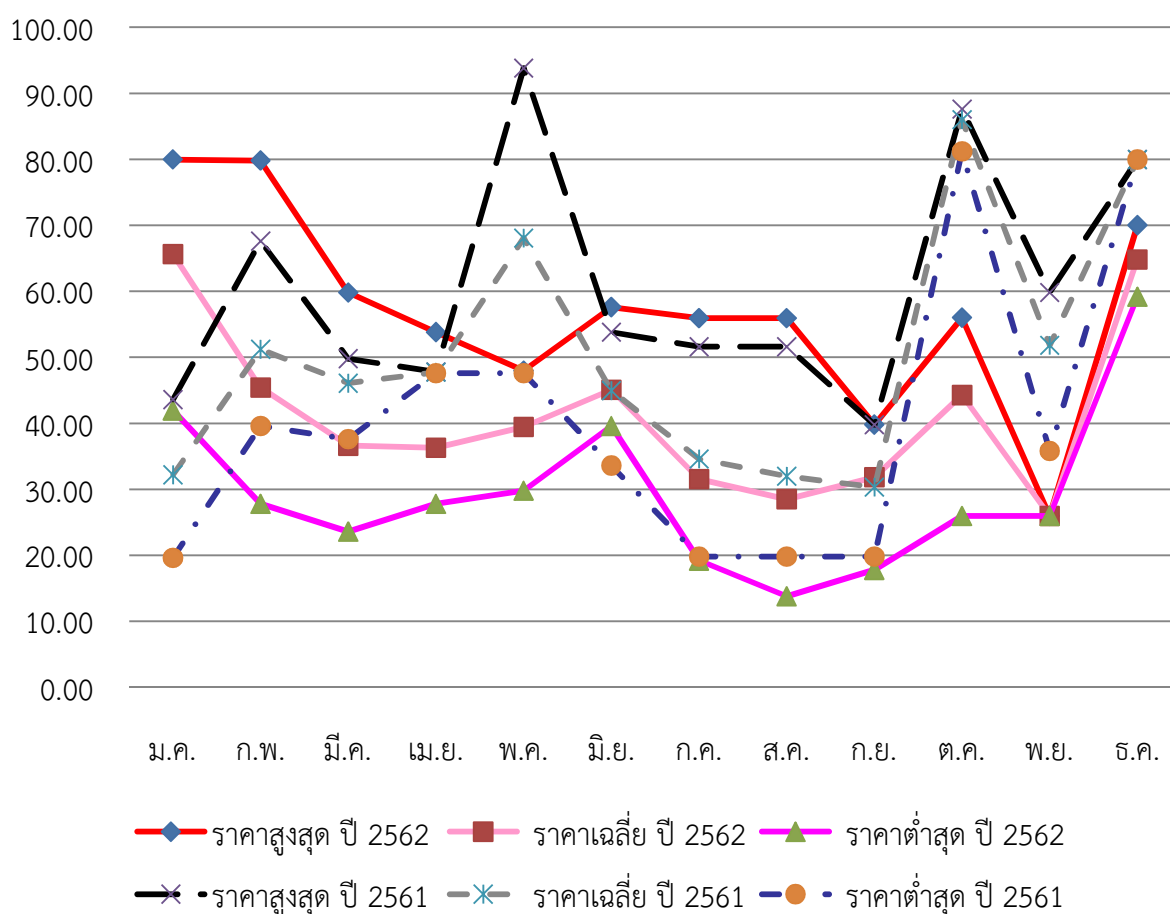
จากตารางที่ 17 พบว่าช่วงเดือนที่มีการนำเข้มังคุดมากสอดคล้องกับผลผลิตของไทยที่ออกมา คือช่วงเดือนเมษายน-สิงหาคม จึงเป็นช่วงที่ราคาซื้อขายต่ำในช่วงปีตามกลไกตลาด ราคาขายส่งอยู่ในระดับสูงในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงปลายฤดู ผลผลิตของมังคุดจึงมีไม่มาก โดยในปี 2562 พบว่าราคาขายส่งเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ที่เดือนธันวาคมซึ่งเป็นช่วงปลายฤดูของมังคุดผลผลิตน้อยและมีการนำเข้าปริมาณน้อย และพบว่าราคาขายส่งในเดือนสิงหาคมลดลงมากอย่างเห็นได้ชัดซึ่งเป็นเดือนที่มีผลผลิตออกมากที่สุด โดยราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2562 (กราฟเส้นสีชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่มากกว่าราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2561 (กราฟเส้นสีเขียว) ราคาขายส่งเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2562 อยู่ที่ 25.05 หยวนต่อกก. เมื่อเทียบกับปี 2561 อยู่ที่ 22.63 หยวนต่อกก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.69 และพบว่าในปี 2562 ราคาขายส่งมังคุดในตลาดเจียงหนานมีความผันผวนของราคาสูงสุดและราคาต่ำสุดในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยมากกว่าปี 2561 โดยในปี 2562 มีช่วงแกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อกก.เฉลี่ยอยู่ที่ 8.27 หยวน ในขณะที่ปี 2561 อยู่ที่ 3.80 หยวน

เมื่อพิจารณาราคาขายปลีกมังคุดที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวจากการเก็บข้อมูลรายสัปดาห์ตลอดทั้งปี 2561-2562 ที่ผ่านมาในห้าง 6 แห่ง ได้แก่ Lotus, Aeon, Yonghui, Vanguard, Friendship, Walmart และร้าน Pagoda ซึ่งเป็นร้านจำหน่ายผลไม้ระดับพรีเมียมที่มีสาขากว่า 4,000 สาขาทั่วประเทศจีน ได้ผลดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ราคาขายปลีกมังคุดไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2561-2562

ราคาขายปลีกมังคุด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุด ปี 2562	79.96	79.80	59.80	53.80	47.96	57.60	55.92	55.92	39.80	56.00	25.96	70.00	56.88
ราคาเฉลี่ยปี 2562	65.63	45.42	36.61	36.28	39.43	45.06	31.53	28.51	31.82	44.27	25.96	64.80	41.28
ราคาต่ำสุด ปี 2562	41.96	27.80	23.60	27.80	29.80	39.60	19.20	13.80	17.80	25.96	25.96	59.20	29.37
ราคาสูงสุด ปี 2561	43.60	67.60	49.80	47.80	93.80	53.80	51.60	51.60	39.80	87.60	59.80	79.96	60.56
ราคาเฉลี่ยปี 2561	32.20	51.20	46.07	47.75	68.07	44.95	34.59	31.99	30.34	86.00	51.80	79.96	50.41
ราคาต่ำสุด ปี 2561	19.60	39.60	37.60	47.60	47.60	33.60	19.80	19.80	19.80	81.20	35.80	79.96	40.16

กราฟแสดงราคาขายปลีกมังคุดรายเดือนของปี 2561-2562 (หยวน/กก.)

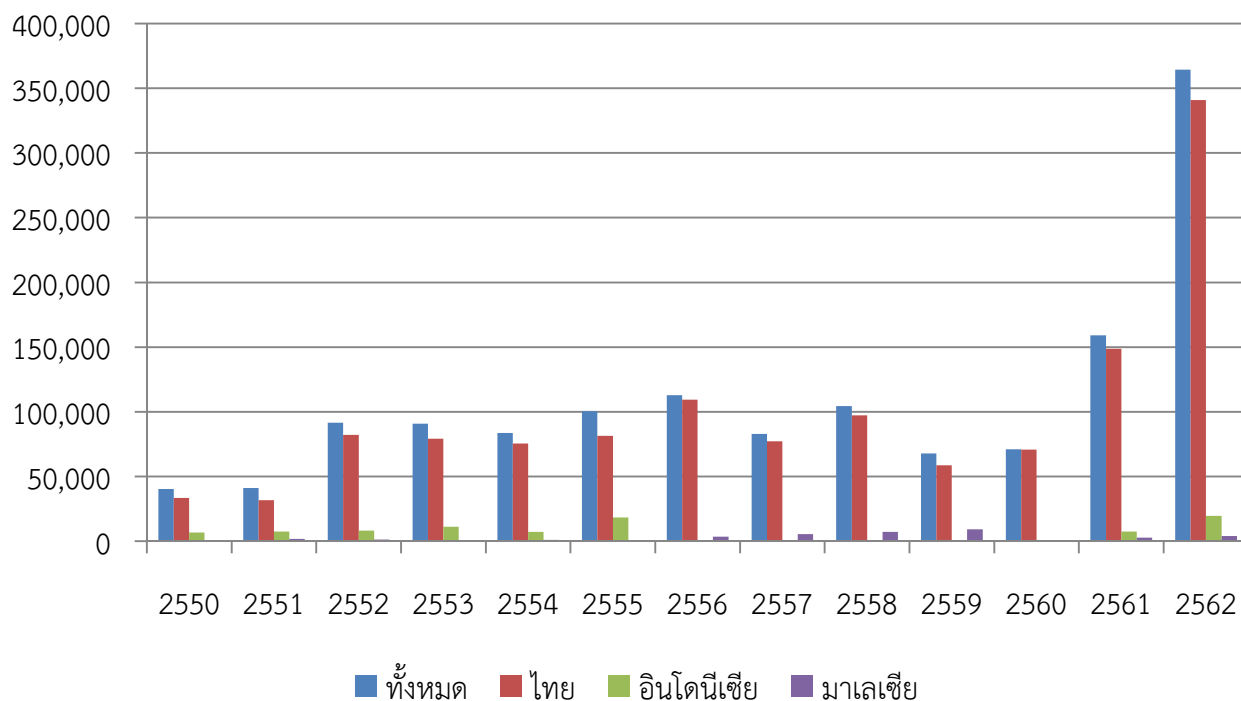

จากตารางที่ 18 พบว่าราคาขายปลีกมังคุดไทยในห้างโมเดิร์นเทรดของนครกว่างโจวในปี 2562 สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับราคาขายส่ง คือราคาขายปลีกเฉลี่ยในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม อยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่พบว่าราคาขายปลีกมังคุดในห้างโมเดิร์นเทรดจะอยู่ในระดับสูงช่วงต้นปีและปลายปีซึ่งมีปริมาณผลผลิตและมีปริมาณนำเข้าน้อย รวมถึงในช่วงต้นปีซึ่งเป็นช่วงเทศกาลตรุษจีนจึงมีความต้องการมังคุดคุณภาพสูง โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2562 อยู่ที่ 41.28 หยวนต่อกก. เมื่อเทียบกับปี 2561 อยู่ที่ 50.41 หยวนต่อกก. ลดลงร้อยละ 18.11 และพบว่าในปี 2562 ราคาขายปลีกมังคุดในตลาด

โมเดิร์นเทรดมีความผันผวนของราคาสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละเดือนมากกว่าปี 2561 โดยในปี 2562 มีช่วง
แกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อกก. เฉลี่ยอยู่ที่ 27.51 หยวน ในขณะที่ปี 2561 อยู่ที่ 20.40 หยวน

แนวโน้มและโอกาสของมังคุดไทยในตลาดจีน

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้ามังคุดของจีน ปี 2550-2562 (ตัน)

จากกราฟข้างต้นพบว่าจีนมีการนำเข้ามังคุดส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับปีละประมาณ 100,000 ตัน โดยพบว่าตั้งแต่ปี 2561 มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นมากในระดับ 150,000 ตัน และในปี 2562 ในระดับ 350,000 ตัน ซึ่งปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นมากสอดคล้องกับปริมาณผลผลิตของมังคุดของไทยที่เพิ่มขึ้นมากด้วยเช่นกัน แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการบริโภคมังคุดที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในตลาดจีน

มังคุดเป็นหนึ่งในผลไม้ที่มีศักยภาพและโอกาสในตลาดจีน เนื่องจากเป็นผลไม้ที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ในเชิงพาณิชย์ ตลาดมังคุดในจีนเกือบทั้งหมดเป็นการนำเข้าโดยปัจจุบันมีผู้เล่นหลักที่สำคัญคือ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ในขณะที่อนาคตอันใกล้น่าจะมีการนำเข้ามังคุดจากเวียดนามเข้ามาในจีน คาดว่าราคามังคุดเวียดนามในตลาดจีนน่าจะมีต้นทุนที่ต่ำกว่ามังคุดไทยมากเนื่องจากระยะทางในการขนส่งเข้าจีนสั้นกว่าไทย รวมถึงยังสามารถใช้ช่องทางการนำเข้าโดยใช้สิทธิของชาวชายแดนได้อีกด้วย จึงเป็นอีกหนึ่งความท้าทายของมังคุดไทยในอนาคต

การแข่งขันของมังคุดไทยในตลาดจีนจึงควรเน้นเรื่องคุณภาพ เนื่องจากผู้บริโภคไม่สามารถเลือกมังคุดได้จากรูปลักษณ์ภายนอกได้ แม้ว่าฝ่ายเกษตรกรฯ จะพยายามประชาสัมพันธ์ว่าเนื้อแก้วในมังคุดไม่ใช่ผลเสียสามารถรับประทานได้ แต่ผู้บริโภคจำนวนมากก็ไม่นิยมบริโภคมังคุดเนื้อแก้ว และรู้สึกว่ามีมังคุดเนื้อแก้วเป็นมังคุดที่คุณภาพไม่ดี เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับกระบวนการในการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว รวมถึงการควบคุมคุณภาพตลอดห่วงโซ่การผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ปลอดภัยไร้พิษและสารตกค้างที่จะเป็นปัญหาในการระงับการนำเข้าดังเช่นมังคุดจากอินโดนีเซียที่เคยถูกระงับการนำเข้าเนื่องจากพบศัตรูพืชกักกันและสารแคดเมียมตกค้างเกินค่ามาตรฐาน

บทสรุป

จีนเป็นตลาดผู้บริโภคผลไม้ที่สำคัญของไทย โดยในปี 2562 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปจีนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57 ของปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งหมดของไทย ผลไม้ที่ไทยส่งออกไปจีนปริมาณมากที่สุด 4 ลำดับแรก คือ ทูเรียน มังคุด ลำไย และมะพร้าว (HS Code 080112 และ 080119) โดยในปี 2562 มีการส่งออกมะพร้าวไปตลาดผู้บริโภคชาวจีนโดยตรง (รวมจีนแผ่นดินใหญ่และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.45 ของปริมาณการส่งออกมะพร้าวในหมวด HS Code ดังกล่าวของไทย พบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2561 ที่มีสัดส่วนการส่งออกไปยังจีนแผ่นดินใหญ่และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ที่ร้อยละ 69.94 และมีการส่งทูเรียน มังคุด และลำไย ไปตลาดผู้บริโภคชาวจีนโดยตรง (รวมจีนแผ่นดินใหญ่และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 72.73 72.09 และ 51.89 ของปริมาณการส่งออกทูเรียน มังคุด และลำไยของไทย ตามลำดับ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งอยู่ที่สัดส่วนร้อยละ 58.81 44.64 และ 26.80 ตามลำดับ โดยสัดส่วนการส่งออกทูเรียน มังคุด และลำไย ไปจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2562 เป็นผลจากการรวมงานด้านการตรวจสอบและกักกันสินค้าเข้ากับงานของศุลกากรในเดือนสิงหาคมปี 2561 ทำให้มีความเคร่งครัดในแนวทางปฏิบัติในการนำเข้าและส่งออกสินค้าเพิ่มขึ้น การนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศจะต้องเป็นผลไม้ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อผลไม้ที่จีนอนุญาตให้นำเข้าจากประเทศส่งออกที่กำหนดเท่านั้น โดยปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกันในการนำเข้าในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการนำเข้าสินค้ารูปแบบการค้าปกติ การนำเข้าโดยการค้ามูลค่าน้อยของวิสาหกิจชายแดน และการนำเข้าสินค้าโดยใช้สิทธิชาวชายแดน ในขณะที่สัดส่วนการส่งออกลำไยจากไทยไปจีนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปี 2561 แต่ก็ยังคงต่างจากสัดส่วนของการส่งออกทูเรียน และมังคุด จากไทยไปจีนที่ต่างอยู่ที่ระดับร้อยละ 70 ซึ่งอาจเป็นเพราะจีนอนุญาตให้นำเข้าลำไยจากเวียดนามได้ จึงอาจจะมีลำไยบางส่วนที่แปลงเป็นสินค้าเวียดนามแล้วส่งเข้าจีน เพื่อหลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มหรือจ่ายด้วยราคาที่ต่ำกว่าเนื่องจากมูลค่าต่อหน่วยของลำไยเวียดนามต่ำกว่าลำไยไทย

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่ไทยและจีนได้เห็นชอบร่วมกันในการใช้ร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงศุลกากรของจีนฉบับใหม่ ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2563 นั้น ทำให้การนำเข้าและส่งออกผลไม้ด้วยเส้นทางขนส่งทางบกผ่านประเทศที่สามมีความเป็นระบบระเบียบมากขึ้น โดยจีนอนุญาตให้นำเข้าได้ที่ด่านตงซิง และด่านรถไฟผิงเสียง เพิ่มเติมจากพิธีสารฯ เดิม ที่ให้นำเข้าได้แค่ด่านโหยวอี๋กวน และด่านโมฮาน ทั้งนี้ ผลไม้ของไทยที่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุแล้วจะต้องระบุทะเบียนดังกล่าวบนบรรจุภัณฑ์เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบย้อนกลับกรณีเกิดปัญหา ในขณะที่ผลไม้เวียดนามที่ส่งเข้าจีนก็ปฏิบัติตามลักษณะเดียวกัน ส่งผลให้การแปลงและสวมสิทธิผลไม้ทำได้ง่ายขึ้น โดยหลังจากนี้คาดว่าจะการส่งออกผลไม้ของไทยจะเข้าสู่รูปแบบปกติใหม่ (new normal) โดยเป็นการส่งออกไปจีนมากกว่าเวียดนามอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผู้ผลิตและผู้ส่งออกผลไม้ของไทยจึงควรปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของจีน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและลดความสูญเสียในการส่งออกผลไม้ซึ่งมีอายุในการเก็บรักษาสั้น รวมถึงควรร่วมกันพัฒนาผลผลิตให้มีความหลากหลายในสายพันธุ์และรสชาติ เพื่อสร้างความแปลกใหม่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดตลอดจนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไปพร้อมกันด้วย

การนำเข้าทูเรียนของจีนจากไทยในปี 2562 กว่าร้อยละ 43 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และร้อยละ 34.54 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกว่างตุง สะท้อนให้เห็นว่าเส้นทางขนส่งทูเรียนส่วนใหญ่ขนส่งทางรถยนต์จากไทยผ่านลาว เวียดนามและเข้าจีนที่ด่านโหยวอี๋กวน เขตฯ กว่างซีจ้วง รองลงมาเป็นการขนส่งทางเรือจากไทยไปฮ่องกงแล้ว

จึงส่งต่อเข้าไปยัง金花ทางเส้นทางบกเข้าเมืองเฉินเจิ้นซึ่งมีพื้นที่ติดกับฮ่องกง เนื่องจากความสะดวกรวดเร็วของการขนส่งทางรถยนต์ที่ใช้ระยะเวลาเพียง 2-3 วันก็สามารถส่งของเข้าจีนได้ ในขณะที่การขนส่งทางเรือต้องใช้ระยะเวลากว่า 7-10 วัน นอกจากนี้ การขนส่งทางรถยนต์ยังมีความคล่องตัวในการค้าขายและการกระจายสินค้า โดยเฉพาะการค้าในรูปแบบออนไลน์ที่ผู้นำเข้านำสินค้าเข้ามายังบริเวณชายแดนจีนแล้วกระจายสินค้าให้กับลูกค้าที่สั่งซื้อทางออนไลน์ ในปี 2562 พบว่าราคาขายส่งทุเรียนไทยเฉลี่ยตลอดทั้งปีในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.16 เมื่อเทียบกับปี 2561 และราคาขายปลีกในห้างโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ ในนครกว่างโจวโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.16 เมื่อเทียบกับปี 2561

การนำเข้าลำไยของจีนกว่าร้อยละ 30 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในนครฉงชิ่ง ร้อยละ 21 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกวางตุ้ง ร้อยละ 20 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน และร้อยละ 17 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง สะท้อนให้เห็นว่าการนำเข้าลำไยของไทยมีการกระจายในทุกเส้นทาง โดยส่วนใหญ่จะขนส่งผ่านทางเส้นทางถนนสาย R3A จากไทย ผ่านลาว และเข้าจีนที่ด่านโม้อาน มณฑลยูนนาน เนื่องจากมีการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในนครฉงชิ่ง และยูนนาน รวมคิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 50 ของการนำเข้าลำไยของไทยของจีน รองลงมาก็จะเป็นการขนส่งทางเรือจากไทยไปฮ่องกงแล้วจึงส่งต่อเข้าไปยัง金花ทางเส้นทางบกเข้าเมืองเฉินเจิ้น และการขนส่งทางรถยนต์จากไทยผ่านลาว เวียดนามและเข้าจีนที่ด่านโหย่วอี้กวน เขตฯ กว่างซีจ้วง ในปี 2562 พบว่าราคาขายส่งลำไยไทยเฉลี่ยตลอดทั้งปีในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานลดลงร้อยละ 0.28 เมื่อเทียบกับปี 2561 และราคาขายปลีกในห้างโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ ในนครกว่างโจวโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.36 เมื่อเทียบกับปี 2561

การนำเข้ามังคุดของจีนเป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน และเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันที่ประมาณร้อยละ 38 รวมเป็นการนำเข้ากว่าร้อยละ 76 สะท้อนให้เห็นว่าเส้นทางขนส่งมังคุดใช้การขนส่งทางถนนเป็นหลักเนื่องจากใช้ระยะเวลาในการขนส่งสั้นทำให้เข้าสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็ว มังคุดจึงมีความสดใหม่และจำหน่ายได้ราคาดี ในปี 2562 พบว่าราคาขายส่งมังคุดไทยเฉลี่ยตลอดทั้งปีในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.69 เมื่อเทียบกับปี 2561 และราคาขายปลีกในห้างโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ ในนครกว่างโจวโดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ 18.11 เมื่อเทียบกับปี 2561

แหล่งข้อมูลอ้างอิง:

1. เว็บไซต์สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (www.oae.go.th)
2. สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2562 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
3. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2563
4. ข้อมูลราคาขายส่งผลไม้ที่ตลาดเจียงหนาน และราคาขายปลีกผลไม้ที่ห้างโมเดิร์นเทรด ณ นครกว่างโจวรายสัปดาห์ ปี 2561-2562 จากฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว (www.opsmoac.go.th/guangzhou)
5. เว็บไซต์สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (www.ops.moc.go.th)
6. เว็บไซต์ General Administration of Customs of the People's Republic of China (www.customs.gov.cn)